

ICOMOS^{1/2020}_{in}

Suomen osaston jäsentiedote

ICOMOSin SUOMEN OSASTO r.y.
ICOMOS Finska nationalkommittén r.f.
The ICOMOS Finnish National Committee
INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

Kirjoittajat:

Kirsti Kovanen, Maria Hyövälti, Kari Avellan,
Suvi Pajunen, Uula Neitola, Riitta Salastie,
Maire Mattinen, Marika Konola-Tuominen

Kannen kuva:

Uula Neitola
Kottaraisen korttelin porraskäytävää

Taitto:

Uula Neitola

1/2020

ICOMOSin Suomen osasto r.y:n jäsentiedote

1/2020

Sisällys

Pääkirjoitus

Osaston vierailu Kottaraisen korttelissa

Hallituksen uusi toimihenkilö - Jäsensihteeri Suvi Pajunen

Rakennetun ympäristön aineettomat arvot ovat tunnistettavissa, mutta niiden vaaliminen on vaikeaa - Maire Mattinen

ICOMOS näkyy ja kuuluu - Uula Neitola

Tieteellisen komitean jäseneksi?

Tiiviistä kaupungista torpparin elinpiiriin – kulttuurimaiseman monet kasvot - Maria Hyövälti

Matkakertomus - Kari Avellan

Matkakertomus - Maria Hyövälti

Matkakertomus - Riitta Salastie

Matkakertomus - Kari Avellan

Kutsu vuosikokoukseen

ICOMOS GA

Pääkirjoitus

Kirsti Kovanen

ICOMOSin kansainvälisellä kentällä on vuoden tärkein tapahtuma kolmi-vuotiskauden ”suuri” yleiskokous, joka on järjestyksessään 20:s. Teeman Shared Cultures, Shared Heritage, Shared Responsibility äärelle kokoontuu Sydneyyn tuhatkunta alan ammattilaista eri puolilta maailmaa. Jo edellisessä yleiskokouksessa oli käytössä runsaasti erilaisia keskustelujen ja kohtaamisen muotoja, tällä kertaa ne vielä monipuolistuvat poikkitieteellis-

ten keskustelujen muodossa mm. kestävän kehityksen, ilmastonmuutoksen ja Our Common Dignity -työryhmien alustamina sekä jo perinteeksi muodostuneella Culture-Nature-matkalla. Myös monet kansainväliset tieteelliset komiteat pitävät vuosikokouksensa yleiskokouksen yhteydessä. Odotettavissa onkin rakennussuojelun teorian kritiikkiä, haastamista ja uusia suuntia. Tämän mahdollistamisesta kuuluu erityinen kiitos Australian ICOMOSille, joka on yksi

aktiivisimmista kansallisista komiteoista.

Katse taaksepäin viime vuoteen löytää kansallisesta toiminnastamme mm. tuoreita julkaisuja, joissa pohditaan kulttuuriperinnön eri osa-alueiden periaatteita. Osasto on kääntänyt suomeksi Intian yleiskokouksessa hyväksytyjä maisema-, puisto- ja puurakennusperintöä koskevia julistuksia. Näillä periaatteilla toivoisi olevan laajaa käyttöä Suomessakin.

Myös parin viime vuoden aikana työstetyn Kulttuuriperintövuoden hankkeen Kaikkien Yhteinen Kulttuuriperintö tulokset ovat valmistuneet. Hankkeen raporteissa osasto on tarkastellut kulttuuriperinnön hoidon eri prosesseihin osallistumisen tapoja ja periaatteita v. 2018 pidetyn Suomenlinna-seminaarin ja osallistumisen mallien kautta. Tässä työssä kiitokset menevät Suomenlinnan hoitokunnalle, jonka hoito- ja käyttösuunnittelun vaihe tarjosi oivallisen kehyksen hanketyölle. Kaikki raportit ja julistusten käännökset julkaistaan verkkosivuiltamme.

Viime vuonna järjestettyjen seminaarien aiheina oli kulttuuriperintö, jonka hoito ja säilyttäminen on poikkeuksetta poikkitieteellistä toimintaa. Kulttuurimaisemien ja kartanopuistojen ominaisuuksia ja hoidon erityispiirteitä valotettiin elokuussa Helsingin kaupungin kanssa järjestetyssä seminaarissa. Marraskuussa pidetty seminaari tarkasteli kulttuuriperinnön aineettomia sisältöjä. Tieteiden talolla keskusteltiin tiiviisti sekä esitysten pohjalta, paneelissa että työryhmissä. Esitysten ja keskustelujen aineistot ovat tutustuttavissa verkkosivuiltamme.

Mitä Suomen osastossa tapahtuu tänä vuonna? Monumenttipäivän kansainvälinen teema *Jaettu kulttuuriperintö* on jatkoa osaston viime vuosina tekemälle työlle kulttuuriperintöön liittyvien kohtaamisten ja sen hoitamiseen osallistuvien tahojen yhteisten arvojen parissa. Tulevia tapahtumia ja toimintaa suunnitellaan vuosikokouksessa, joka pidetään Helsingissä Arkkitehtuurimuosissa 19.3.2020. Tervetuloa mukaan.

ICOMOSin Suomen osasto vieraili 22.10. Kottaraisen korttelissa parinkymmenen hengen voimin. Eerikinkadun, Albertinkadun ja Kalevankadun kulmassa sijaitsevat punatiiliset oppilaitosrakennukset toimivat alun perin Teknillisen korkeakoulun sähkö- ja konelaboratoriotiloina. Sittemmin rakennuksissa toimi Metropolia-ammattikorkeakoulu.

Tontilla on kuusi rakennusta: kolme 1840-luvulla asunnoiksi rakennettua puutaloa, punatiilinen entisen panimorakennuksen varaston osa 1800-luvun lopulta, sekä kaksi punatiilistä arkkitehti Onni Tarranten suunnittelemaa oppilaitosrakennusta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1925 ja 1933.

Rakennukset ovat nykyisin Kojamo Oy:n omistuksessa. Kalevankadun puolella on jäljellä puurakennuksia. Yhdessä on ollut Helsingin kaupunginmuseon kuulunut koulu-museo.

Korttelin rakennusten uusikäyttöä esitteli arkkitehti Heikki Hirvonen. Fil.tri Johanna Björkman oli mukana Helsingin kaupunginmuseon puolelta.

Kuvat: **Uula Neitola**

Suvi Pajunen

Jäsensihteeri

Olen Suvi Pajunen, rakennuskonservaattori ja fil. maisteri pääaineenani museologia. Aiemmin olen työskennellyt konservoinnin parissa useassakin arvo- ja kulttuuriperintökohteessa. Museologian opintojen työharjoittelun tein Mäntän kuvataideviikoille, josta jatkoin nykytaiteen parissa, sillä työskentelen tällä hetkellä EMMAssa asiakaspalvelussa. Museo- ja kulttuuriperintökohteiden parissa työskentelyssä minua on aina kiinnostanut arvottamisen teemat!
Ilo päästä ICOMOSin Suomen osaston jäsensihteeriksi!

Rakennetun ympäristön aineettomat arvot ovat tunnistettavissa, mutta niiden vaaliminen on vaikeaa

Maire Mattinen

ICOMOSin Suomen osasto järjesti viime vuoden lopulla (28.11.) *Rakennetun kulttuuriperinnön aineettomat ulottuvuudet* -seminaarin. Keskustelun herättämisen lisäksi seminaarin tarkoituksena oli esitellä ICOMOSin aineettomaan kulttuuriperintöön keskittyvän, kansainvälisen tieteellisen komitean, ICICHin (*The ICOMOS International Committee on Intangible Cultural Heritage*) toimintaa. (<https://icomos.fi/uncategorized-fi/rakennetun-kulttuuriperinnon-aineettomat-ulottuvuudet-to-28-11-2019-klo-13-17-30/>)

Rakennetun kulttuuriperinnön arvottamisessa on aina ollut mukana aineettomia ulottuvuuksia, kuten merkkihenkilöiden historiaan, erilaisiin tapahtumiin ja rakennusten käyttöön liittyviä arvoja. Identiteetti- ja symboliarvot mainitaan usein suojelun perusteluna. Vaikka asiantuntijoiden ar-

vottamisessa aineettomat arvot tunnistetaan, ohitetaan ne usein suojeluprosessin kuluessa ja keskitytään korkeintaan fyysisen ympäristön vaalimiseen.

Naran dokumentin (1994) mukainen autenttisuuden kriteeristö sisälsi useita viitteitä aineettomiin arvoihin, kuten *työtapoihin* ja *tunnelmaan*. Kriteeristöä on tämän jälkeen kehitetty ja pyritty täsmentämään, joskin työ on kesken. Vaikka käsitteenä *tunnelma* onkin epämääräinen, on se mielestäni tärkeä, koska siinä asiantuntemuksen ohella otetaan huomioon vahvemmin ihmisten kokemukset ja aistimukset. Näköön perustuvien visuaalisten piirteiden lisäksi tunnelma sisältää osallisten kulttuuristaan, tietoihin, muistoihin ja ajalliseen jatkuvuuteen liittyviä tuntemuksia sekä eri aistimuksia äänineen, hajuineen, tuntoaistimuksineen, liikkeineen jne. Juhani Pal-

Kirsti Kovanen ja Maire Mattinen avaavat seminaarin.
Kuva: Uula Neitola

lasmaan *IHON SILMÄT – arkkitehtuuri ja aistit* –teos on oivallinen oppikirja moniaistisuuteen.

Australia on aineettoman kulttuuriperinnön arvioinnin ja tutkimuksen kentällä pioneerimaa, erityisesti alkuperäiskansojen perinteiden vaalimisen suhteen. Arvostettuun *BURRA Charteriin* (2013) pohjautuen on Australian ICOMOS-osasto julkaissut tärkeän asiakirjan esimerkkeineen koskien aineettoman kulttuuriperinnön yhteyksiä paikkoihin Tässä linkki: https://intangibleculturalheritagensc.files.wordpress.com/2015/04/practice-note_intangible-cultural-heritage-place-20171025.pdf

Suomessa Teollisuusperintöyhdistys ry on paneutunut TAKO -prosessin aikana aineettoman teollisen perinnön ilmiöiden tunnistamiseen ja niiden dokumentointiin. Uutta luotaaviin seminaareihin voi tutustua täältä

Linkki:

<http://www.teops.fi/arkisto/2019/11/12/mita-on-aineeton-teollisuusperinto/>

Erlaiset ilmiöt ovat myös nousemassa niin tutkimuksiin kuin asiantuntijoiden keskusteluihinkin. Tämän vuoden Kaupunkitutkimuksen päivien teemana keväällä 2020 on *Ilmiöiden kaupunki* ja tuleva aineisto kootaan hankkeen kotisivuille. Linkki: <http://www.kaupunkitutkimuksenpaivat.net/>

Aineettoman kulttuuriperinnön esittäminen ei ole yksinkertaista, mutta aineettomuus hiipii myös museomaailmaan. Aiheesta löytyy hauska *Anni Rissasen* blogi Linkki: <https://www.museopro.fi/fi/artikkelit.php?aid=14321&k=14294>. Metsämuseo LUSTO on työstänyt elävän kulttuuriperinnön ja fyysisen ympäristön välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua , metsän merkitystä identiteetillemme– museoiden rooli on muut-

tumassa, miten museot voivat tukea elävää kulttuuria ja kulttuuriperintöä, on kuunneltava ihmisiä ja se on muutos museoissa (päävastainen suunta), museoiden rooli muuttuu

Museo ei ole kokoelmat ja näyttelyt tai rakennus vaan palvelee koko yhteiskuntaa, etsitään roolia yhteiskunnassa, METSIE (metsäselfiet)

ICOMOSin kansainvälinen aineettoman kulttuuriperinnön komitea ICICH

Suomessa asuva, kansainvälisen ICICH-komitean puheenjohtaja Dr **Hee Sook Lee-Niinioja** tarkasteli avauspuheessaan maailmanperintösopimusta ja siinä kuvattuja fyysisen kulttuuriperinnön ja aineettomien arvojen välistä vuoropuhelua. Hän totesi, että maailmanperintösopimuksen mukainen kriteeri VI kohdistuu erityisesti juuri kohteen aineettomiin ominaisuuksiin (...*kuvastaa tietyn kulttuurin perinteistä asutusta, maankäyttöä tai meren käyttöä tai ihmisen vuorovaikutusta ympäristön kanssa*), joskin komitea katsoo, ettei tämä elävään traditioon liittyvä kriteeri yksin riitä, vaan sitä toivotaan käytettävän yhdessä muiden kriteerien kanssa: *Criteria Vi: to be directly or tangibly associated with events or living traditions, with ideas, or with beliefs, with artistic and literary works of outstanding universal significance.*

Monenlaisia ajatuksia herättivät Hee Sookin kiinnostavat esimerkit: Klassinen Weimar (MP-kohde 1998) , Chungmugong Yi Sun-Shinin monumentti Koreassa sekä

roomalaisen Acanthus -koristeen ja islamilaisen Arabeski- ornamentin käyttö ja niiden välinen suhde.

Hee Sook kertoi ICICH -komitean tehtävistä ja toiminnasta. Komitealla on oma uutislehti ja kotisivut. Komiteassa on nyt 77 jäsentä, Australia ja Mexico ovat aktiivisimpia maita. Hee Sook Lee-Niiniojan alustukseen voi tutustua täältä.

Luonnonperintö, kiinteä kulttuuriperintö, aineeton maailmanperintö - tarvitaanko vuoropuhelua?

ICOMOSin Suomen osaston pj, arkkitehti **Kirsti Kovanen** on tarkastellut ICOMOSin kansainvälisiä julistuksia ja doktriineja pitäen silmällä, milloin aineeton kulttuuriperintö on niissä erikseen mainittu. Kirstin mukaan jo kaikkien julistusten ”äiti” , Venetsian julistus (1964) viittaa sivilisaatioon, historiallisiin tapahtumiin, jopa vaatimattomampiin menneisyyden töihin... Varsinaisesti ”aineeton kulttuuriperintö” kuitenkin mainitaan sellaisenaan vasta 2011 *Velletan periaatteissa* (koskee historiallisia kaupunkeja ja kaupunkialueita). Siinä käsitellään paikan henkeä, muutoksia ja aineetonta kulttuuriperintöä.

Kirsti kertoi ICOMOSin ja IUCN:n käynnistämästä *Nature - Culture - Journey* -hankkeesta, jossa pyritään lisäämään yhteistyötä ja vuoropuhelua luonnonperintökohteiden ja kulttuuriperintökohteiden välillä. Kirstin alustus löytyy täältä

Museovirastossa Unescon aineettoman sopimuksen *Convention for the Safeguard-*

ding of the Intangible Cultural Heritage (2003) toteuttamisesta vastaava erikoisasiantuntija **Leena Marsio** oli ilahtunut vuoropuhelusta rakennetun kulttuuriympäristön ja aineettomien arvojen välillä. Hän kertasi, että Suomi ratifioi vuonna 2013 Aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen, jossa kohteena ovat elävän kulttuurin muodot, kuten juhlat, tilat, kieli, ilmaisut, suullinen perintö, muistitieto, tarinat, eettiset laulut, esittävät taiteet, sosiaaliset käytännöt, rituaalit, luontoon ja maailmankaikkeuteen liittyvät käytänteet, esittävä taide, käsityötaidot, taito laittaa ruokaa ja rakentaa taloja.

Sopimuksen toteuttaminen lähtee pitkälti ihmisten omista kokemuksista. Aineistoa kootaan yhteisöjen tuottamaan Elävän perinnön wikilueteloon, jossa on yhdeksän aihealuetta. Linkki:

file:///Users/a123Maikku/Desktop/ICOMOS/aineeton_ICICH/Ela%C-C%88va%CC%88%20perinto%CC%88%20-wiki.html

Yhteisöillä on erilaisia verkostoja, kuten käsityörinki, joiden puitteissa vaalitaan perinteitä.

Suomen ensimmäinen ehdotus aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon on saunomisperinne (käsitellään joulukuussa 2020). Leena kertoi myös, että ensimmäinen pohjoismainen yhteistyöseminaari pidettiin Hanasaassa syksyllä 2019 ja siellä jaettiin kaikille pitkään työstetty *Intangible Cultural Heritage: Wheel chart of sustainability* -kiekko Linkki: <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/en/article/kestavan-kehityksen-kompassi-ja-aineeton-kulttuuriperinto>, josta olisi varmasti hyötyä myös rakennetun kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Osallistujia Rakennetun ympäristön aineeton kulttuuriperintö -seminaarissa. Kuva: Uula Neitola

Ensimmäinen työryhmä pohti suojelukohteiden käyttöä, alkuperäisen käytön jatkuminen, milloin uusikäyttö on perusteltua?

Kuva: Uula Neitola

Materian aika ja tunnelma

Alustuksessaan tekn.tri **Laura Berger** totesi, että raja aineettomien ja aineellisen kulttuuriperinnön arvojen välillä on häilyvä. Fyysinen ympäristö sisältää aina myös aineettomia arvoja.

Ajan kulua ja arvojen muutosta voi tarkastella useasta näkökulmasta. Esimerkkeinä Laura nosti arkkitehti prof. Jorge Otero-Pailosin taideprojektin *Pölyn etiikka* ("The Ethics of Dust"). Hän on kehittänyt tekniikan, jolla vuosikymmenten aikana kertynyt pöly- ja likakerros kuoritaan monumenttien pinnasta ja käytetään ajan kulusta kertovana taide-teoksena. Näihin Otero-Pailosin kiinnostaviin projekteihin voi tutustua myös netissä:

<http://www.oteropailos.com/the-ethics-of-dust-series>. Ruskinin teoria on näin löytänyt käytännön sovelluksen. Toisena esimerkkinä Laura nosti Bolognan kuulut porticot. Lauran esitykseen voi tutustua täältä.

Turvaako rakennusperintölaki aineettomia arvoja?

Arkkitehti **Anu Laurilan** johdolla keskusteltiin rakennusperintölaista. Mukana olivat hallitussihteeri **Matleena Haapala**, ympäristöministeriöstä sekä tekn.tri, intendentti **Elisa El Harouny** ja osastonsihteeri **Mikko Härö** Museovirastosta. Paneelissa pohdittiin, onko nykyisen rakennusperintölakimme avulla mahdollista turvata rakennettuun kulttuuriperintöön liit-

Toinen työryhmä mietti taitojen ja osaamisen suojelua.

Kuva: Uula Neitola

tyviä aineettomia arvoja vai pitäisikö löytää muita keinoja. Alla joitakin nostoja käydystä keskustelusta, laajempaan keskustelumuistioon ja Anun alustukseen voi tutustua täältä.

- Rakennusperintölakiin liittyvässä keskustelussa kävi ilmi, miten tiiviisti aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö liittyvät toisiinsa. Jo aineellisen kulttuuriperinnön arvot ovat aineettomia samoin kuin esimerkiksi rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät merkitykset.

- Lakisuoja ei ulotu kaikkialle. Yhteisöt ovat tärkeitä aineettoman kulttuuriperinnön määrittelijöitä ja ylläpitäjiä myös rakennusperinnön osalta.

- Rakennusperintö edustaa aineettomia arvoja ja rakennusperintöä suojelemalla ja säilyttämällä pyritään myös säilyttämään

aineetonta kulttuuria, kuten käyttöä, rakennuksiin tai paikkoihin liittyviä tapahtumia tai ideologioiden ilmentymiä.

- Elisa nosti esimerkkinä Mannerheimin kotimuseon suojeluprosessin rakennusperintölailla. Itse rakennus esineineen kantaa uskomattoman määrän myös aineetonta perintöä, tarinoita ja historiaa.

- Toisaalta on aineetonta perintöä, jonka suojele näyttää olevan mahdotonta kaupungin poliittisten painopisteiden johdosta. Mikko nosti esimerkkinä Malmin lentokentän ilmailutoiminnan säilyttämisen, jota ei olla onnistuttu vaalimaan. Kaupunki haluaa muuttaa lentokentän asuntoalueeksi.

- Yhtä mieltä oltiin siitä, ettei rakennussuojelukysymyksiä arvioitaessa saa lähteä ”puhtaalta pöydältä” vaan on ymmärrettävä kohteen historia, myös siihen liit-

Neljännän työryhmän aiheena oli Tahto: kulttuuriperintö-yhteisöt ja kansalaisten osallisuus. Kuva: Uula Neitola

tyvät aineettomat näkökulmat.

- Rakennussuojelun yhteydessä tulee pyrkiä myös tietojen tai taitojen säilyttämiseen, vaikka nykyaika toisikin rakennettuun kulttuuriympäristöön uusia kerrostumia.

Lopuksi paneeli pohti, voisiko painovoimainen ilmanvaihto olla yksi aineettoman kulttuuriperinnön edustaja, joka tulisi saada säilymään? Eli tavoitteena olisi saada se säilymään osassa rakennuksia, jotka on alun perin rakennettu painovoimaisiksi (painovoimainen ilmanvaihto kun ei ole järjestelmä, vaan rakennuksen ominaisuus) ja siihen liittyvä suunnittelu- ja käyttöosaaminen tulisi myös saada säilymään ennen kuin se katoaa. Kysymys painovoimaisen ilmanvaihdon säilyttämisestä osana rakentamisen aineetonta perintöä sai kannatusta. Itse asiassa Museovirasto on julkaisemassa lähi-

aikoina painovoimaista ilmanvaihtoa koskevan korjauskortin.

Seminaarin lopussa jakauduttiin neljään työryhmään, joilla kullakin oli oma teemansa.

Ensimmäinen työryhmä pohti suojelekohteiden käyttöä, alkuperäisen käytön jatkuminen, milloin uskäyttö on perusteltua?

Työryhmän pj, yli-intendentti **Helena Hirviniemi** pohjusti aihetta esittelemällä erilaisia, alkuperäisessä käytössä säilyneitä ja toisaalta uskäyttöä saaneita suojelekohteita kts Helenan alustus täältä.

Työryhmässä syntyi vilkas keskustelu:

- Kohteiden käytön luonne muuttuu ajan mittaan, esimerkkinä toimistorakennukset

ja teollisuusrakennukset, missä muutokset ovat olleet suuria.

- Koulut on iso rakennusryhmä, jota on tutkittu vain vähän. Niiden arvottaminen ja strategia olisi tarpeen.

- Käytön lakkaaminen ei välttämättä merkitse purkamista, vaikka joskus niin ajatellaan. Purkamisluvissa on käytössä jonkinlainen vaikutusten arviointi, mutta vaikka joitakin työkaluja on käytössä, eivät ne tuo mukaan analyyttisiä tarkasteluja. Arviot ovat käytännössä pitkälle pelkistettyjä akseleilla ruma – kaunis, kallis – halpa, tai kiteytettyjä termejä, jotka toimivat asiantuntijatyössä, mutta eivät aukea yleisölle (esim. ”nikkarityylinen kirkko”). Sisäilmaongelma on samanlainen termi nykyisin, pelkäästään sen verukkeella voidaan purkaa.

Kaikissa näissä tapauksissa ei käytössä ole tarpeeksi tietoa. Monesti tarvitaan siis lisää tietoa ja analyyseja tai niiden sovelluksia, ettei päätöksiä tarvitse tehdä hätiköiden tai informaation puutteessa. Kuntoarvioista pitäisi olla käytettävissä myös ”second opinion”, kuntoarvioiden arviointi on tarpeen. Pitäisikö niihin sisällyttää osa Vaikutusten arviointi?

- Käyttömahdollisuuksien kartoittaminen ja muutosten sietokyvyn selvittämisen selvittäminen puuttuu nykyselvityksistä kokonaan. Se voisi olla karkeasti ottaen eräänlainen rakennushistoriaselvityksen ja kuntoselvityksen yhdistelmä. Maisemissa ja maisema-alueilla näin tehdään, kun tarkastellaan kohdetta osana maisemaa.

Tietoa ja tutkimusta pohtiva työryhmä 3 kokoontui puheenjohtaja fil.tri **Riitta Niskasen** johdolla. Kuva: Uula Neitola

- Uuskäyttö on AINA perusteltu kestävän kehityksen näkökulmasta. Se palvelee myös monia ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteita. Purkukohteissa on runko yleensä ehjä, pintarakenteiden uudistamisella saataisiin enemmän rakennuksia käyttöön. Runkojen uuskäytöstä alkaa olla jo hyviä esimerkkejä.

- Standardit johtavat helposti kuoliaaksi korjaamiseen. Nykyisen teknis-taloudellisen näkökulman rinnalle tarvitaan niihin kestävän kehityksen edellyttämiä näkökulmia – mikä ei tarkoita vain materiaalin keruuta ja kierrätystä. Myöskään suojelulainsäädännössä ja inventoinneissa ei tunnista kaikkia arvoja ja samojen näkökulmien tuominen tälle kentälle on tarpeen.

- Omistajan rooli on usein tärkeä käytöstä päätettäessä. Voisiko omistajalle luoda taloudellisia houkutuksia uuskäyttöön? Joka tapauksessa olisi kehitettävä konsepteja, jotka edistävät rakennusten ja rakenteiden uuskäyttöä.

Toinen työryhmä mietti taitojen ja osaamisen suojelua. Työryhmän puheenjohtajat arkkiteetit **Marko Huttunen** ja arkkiteetti **Netta Böök** olivat valmistelleet kiinnostavan tausta-aineiston, joka valotti perinteisiä rakentamiseen ja sisätilojen koristeluun liittyviä perinteisiä taitoja kts alustus täältä.

Työryhmässä pohdittiin osaamisen suojelun edellytyksiä:

- Osaamisen taltioinnille kaivataan rahoitusta. Ihmeteltiin valtion vaatimatonta panosta: Päättäjiä tulisi informoida aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisen tär-

keydestä.

- Rakennusalalla on jo aavistettavissa, että hiilijalanjälkilaskennan tullessa lakisääteiseksi, perinteisten, matalan prosessointiasteen menetelmien ja materiaalien käyttö tulee lisääntymään. Tämä turvaa osaltaan aineettoman kulttuuriperinnön säilymistä.

- Peruskoulun yläasteen teknisen opetuksen opetussuunnitelmaan tulisi kuulua osaamisen mestarikursseja, joita vetäisi kokenut käsityöläinen. Tavoitteena olisi paitsi tiedostavampi kansa myös toisen, käsityölähtöisen uratien osoittaminen, varsinkin syrjäytymisvaarassa oleville nuorille. (Yhteistyössä koulut, opetusministeriö ja restaurointikillan kaltaiset yhdistykset).

Tietoa ja tutkimusta pohtiva työryhmä 3 kokoontui puheenjohtaja filtri **Riitta Niskas**en johdolla. Yhteenvetona työryhmä esitti:

- tietojärjestelmät on saatava yhdenmukaisiksi

- tietojärjestelmien saatavuus on taatava ja niiden laatu ja toimivuus varmistettava

- rahoitus on saatava kuntoon

- rakennuskannassamme on runsaasti historiattomia kohteita, ja se johtaa niiden korjaamiseen ilman tarvittavaa tietoa

- rakennushistoriaselvityksiä on käytettävä intensiivisemmin ja niitä tulee täydentää rakennuksen korjaushistorian tahdissa

- turvattu rakennushistoriaselvitysten säilyminen julkisina

- arkistojen ja kirjastojen alkuperäinen käyttö kunniaan!

- rakennusten korjauksille löydettävä oma konteksti, mutta etsittävä myös kansainvälisiä yhteyksiä ja yhteistyötä, etsittävä esimerkkejä muualta

- Suomen kotiseutuliitto toimii laajalti ja voisi olla yhdistävä toimija

- hyväksyttävä rakennusten muutos ja muuttuminen.

- kehitettävä kulttuurisia mittareita, joilla hallita muutosta

Neljännän työryhmän aiheena oli Tahto: kulttuuriperintöyhteisöt ja kansalaisten osallisuus. Työryhmän puheenjohtaja filtri **Tanja Vahtikari** pohjusti keskustelua toteamalla, että kaikki kulttuuriperintö on sekä materiaalista että aineetonta - toista ei ole ilman toista: tästä aiemmin seminaarisella esillä tuotu esimerkki yleinen sauna on erinomainen. Itse näen, että maailmanperintösopimus ja aineettoman kulttuuriperinnön sopimus lähenevät toisiaan koko ajan. Tanjan alustukseen ja keskustelun muistiinpanoihin voi tutustua täältä. Alustuksen ja keskustelun satoa lyhenneltynä:

- Osallisten kuuleminen kulttuuriperinnön kentällä keskeinen asia – osallistamista, osallistumista, osallisuutta – minkälaista on aito osallisuus liittyen rakennettuun kulttuuriperintöön? Miten osallisuuden kokemus muovautuu nimenomaan suhteessa kulttuuriperinnön aineettomiin arvoihin ja tilan käyttöön?

- Osallisuutta käsittelevissä tutkimuksissa keskeinen kysymys on ollut se, voivat-

ko keskusteluun osallistua kaikki itsensä osallisiksi tuntevat vai ainoastaan he, jotka kykenevät perustelemaan omaa näkökulmaansa tietyin, asianmukaisiksi ymmärrettävin argumentein. Työryhmässä todettiin, että joskus kun asiantuntijat tulevat kertomaan paikallisille kulttuurihistoriallisista arvoista, nouseekin vastarinta. Joskus keskustelu kärjistyy. Yleensä luontoarvoista ollaan enemmän samaa mieltä. Kun aikaa vietetään jossain ympäristössä kauan, tulee se yhä tärkeämmäksi.

- Kulttuuriperintöön liittyvä merkityksenanto ei ole yksinomaan älyllinen prosessi, vaan jotakin, joka muovautuu ihmisten suhteessa materiaaliseen maailmaan.

- Miltä rakennettu ympäristö tuntuu? Onko juuri tunneyhteys tärkeää osallisuuden kokemuksen kannalta? Esimerkkinä nostettiin vanhat työväentalot, joita osa kansalaisista ”vieroksuu” nimen takia – osa vanhoista työväentaloista onkin omaksunut uuden nimen kotiseututalona ym. Kulttuuriperintöyhteisöistä olisi syytä puhua vielä enemmänkin.

- Kenen arvot ja tavoitteet menevät kulttuuriperintöä koskevassa päätöksenteossa edelle? Kuka voi osallistua --- Pystyykö osallistumaan, jos ei osaa kuvailla näkemystään? Esimerkkitapauksena toimi Vanha Rauma. Eräs keskeinen teema, josta on keskusteltu, on ”elävyys” Vanha Raumaan ja sittemmin maailmanperintöön liitettyinä aineettomana arvona, ja joka toisaalta merkitsi eri ryhmille hieman erilaisia asioita. Joillekin yhtä kuin elävä liikekeskusta / kaupalliseen toimintaan liittyvä elävyys, toisilla

enemmän asumiseen painottunut tulkinta. Suhde muutokseen oli keskeistä.

- Viimeiseksi nostettiin esille: historialliset aineettomat arvot ja nykypäivän käyttö – miten näitä tulisi kohdella suhteessa toisiinsa? Hyvänä esimerkkinä mainittiin Kaapelitehdas, joka eräällä tavalla jatkaa nyt kulttuuritehtaana

Mitä seminaarista jäi mieleen?

Laura Berger:

- Vaikka näkemykset ovat muuttuneet, ja aineettoman ja rakennusperinnön välillä tunnistetaan yhtäläisyyksiä, lainsäädännössä ja 'virallisissa' määritelmissä ne ovat edelleen erittäin selvästi erillään.

- Kysymys mitä halutaan suojella tuntuu tuovan hyvin näkyviin häilyvyyden; ajattellessa vaikkapa Bolognan porticoja, syyt miksi niitä halutaan suojella ovat hyvin aineettomia. Tämänkaltaisia suojelun perusteluita arvioitaessa, vaikkapa juuri porticojen kohdalla painopiste tuntuukin liukuvan helposti enemmän aineettoman puolelle. (Ts. suojellaanko rakentumisen prosessia, paikallisidentiteettiä, aikaa ja tunnelmaa..)

- palautteesta seminaarissa jäi mieleen että aiheen parissa työskentelevätkin ovat helposti omassa tutussa piirissään, jopa omassa nurkassaan. Siksi ajatustenvaihto muiden, samankaltaisten kysymysten parissa työskentelevien kanssa oli erityisen valaisevaa.

Hilkka Lehtonen

- rakennusten arvot jaetaan usein käyttöarvoihin, vaihtoarvoihin ja symboliarvoihin

- kun puhumme rakennetusta ympäristöstä, kuvaan astuu aina suhteemme ympäristöön

- rakennetun ympäristön aineettomat ja materiaaliset arvot ovat tuolloin kuin kolikon kaksi puolta, ymmärrän ne, kuten seminaarissakin tuli esiin, toisiinsa vaikuttavina

- vuorovaikutuksessamme rakennettuun ympäristöön ja sen kulttuuriseen dimensioon nähden ja rakennetussa ympäristössä eläessämme kiinnitämme ympäristöön myös erilaisia merkityksiä:

- yksilötasolla ne lähtevät tunteista, muistoista ja kokemuksista

- alakulttuuritasolla voidaan puhua statuksesta, elintyylistä

- mutta on myös kollektiivisia merkityksiä, tullaan kulttuuriin kokonaisuutena.

- Julkiset saunat olivat mielestäni mainio esimerkki rakennetun ympäristön aineettomista arvoista, jotka siis liittyvät tiettytyypisiin rakennuksiin eli tiettyyn rakennusten kategoriaan niiden käytön kautta.

- Mainitsin seminaarissa käyttämässäni puheenvuorossa Haminan yhtenä kiinnostavana esimerkkinä siitä, kuinka siellä on luotu kansalaislähtöisesti kulttuuriympäristöön kiinnittyviä uusia tapahtumia, on sotilasmusiikista ammentava TATTOO-tapahtuma ja sen pienimuotoiset pihakonsertit, on kristillisestä adventista lähtevä vanha kaupunki adventitapahtumana. Silloin vanhan kaupungin kauppojen/ym. ikkunat avataan yksi kerrallaan jouluasun puettuina kaupunkilaisen katseltaviksi ja yhdessä koettaviksi.

Matleena Haapala:

- Aineellisten ja aineettomien arvojen erottaminen toisistaan ei tunnu kovin mahdolliselta tai hedelmälliseltä. Aineellinen kulttuuriperintö ilman aineettomia arvoja lienee lähinnä sellainen, josta ei enää tiedetä, mikä se on alun perin ollutkaan.

- Arvojen aineelliset ja joskus aineettomat piirteet, jotka arvoja kantavat, ovat niitä, joita käytännössä suojellaan. Itse nyt käsittän aineettoman kulttuuriperinnön tässä sillä tavalla, että sitä on jo siellä arvoissa eikä pelkästään aineellisen kohteen yhä jatkuvissa käyttötavoissa.

Anu Laurila

- Keskustelu pysytteli melko yleisellä tasolla ja käsitteli eniten aineettomia arvoja. Varsinaista rakennettuun ympäristöön liittyvää aineetonta kulttuuriperintöä ei juurikaan ehditty pohtia, mutta tämä oli hyvä aloitus ja avaus laajemmallekin rakennettuun kulttuuriperintöön liittyvien aineettomien arvojen sekä aineettoman kulttuuriperinnön arvioinnille.

Tanja Vahtikari

- Puhuttaessa rakennetun kulttuuriperinnön aineettomista arvoista osallisuuden ja kuulumisen teemat ovat keskeisiä: on tärkeitä, että on niitä, jotka arvostavat ja jotka kokevat kulttuuriperinnön säilyttämisen arvoiseksi. Toisaalta, aina näin ei ole: joskus asiantuntijan pitää kuvitella mahdollinen tulevaisuuden kulttuuriperintöyhteisö. Kulttuuriperintöyhteisöt eivät ole staattisia, eikä niitä tulisi näin nähdä. Arvostus, osallisuus ja tilan käyttö kytkeytyvät läheisesti yhteen.

- Osallisuuden kannalta keskeinen

kysymys on, ketkä kulloinkin kuuluvat – tai eivät kuulu – kulttuuriperinnön kertomukseen. Vaikka joku on virallisesti osallinen, hän ei välttämättä koe halua osallistua. Kuinka lisätä osallisuutta suhteessa viralliseen kuulemiseen?

- Kun kulttuuriperintöä tarkastellaan osallisuuden näkökulmasta, on mielekästä tarkastella kulttuuriperintöä nykypäivän ihmisten suhteena menneisyyden resursseihin, siis prosessina.

Maire Mattinen

- Seminaari paljasti sen laajan kirjon, mihin kaikkeen on kiinnitettävä huomiota keskusteltaessa aineettomista ulottuvuuksista. Kiitos kaikille osallistujille – tästä on hyvä jatkaa.

- Rakennetun ympäristön arviointi aineettomien arvojen näkökulmasta on hedelmällistä. Aiheeseen keskittyvä tutkimus ja dokumentointi ovat vasta alkutaipaleella. Eri ilmiöiden analyysi, kokemusten ja tunteiden esiin nostaminen ”hovikelpoisiksi” arvoiksi vie oman aikansa talouspaineisessa yhteiskunnassamme. SITRA on kuitenkin omassa tulevaisuuden megatrendiarvioissaan nostanut yhdeksi tärkeäksi metatrendiksi: ”Tunteet pelissä”, eli tunnepohjaisesta käyttäytymisestä on tulossa yhä keskeisempi niin hyvässä kuin pahassakin.

- Jotta kansainvälisen keskustelun kaiut ulottuisivat maahamme, on ICOSin Suomen osaston sivuille saatava ICICH-komitean oma sivusto, josta on helpompi löytää kiinnostavaa tietoa ja jatkaa keskustelua.

ICOMOS näkyy ja kuuluu

Uula Neitola

Tarkkasilmäisimmät ovat jo huomaneetkin, että ICOMOSin verkkosivuilla on tapahtunut muutoksia viime syksystä alkaen. Pitkäaikainen tavoitteemme verkkosivujen uudistamisesta konkretisoitui syksyllä, kun pestasimme Tuomo Kokkarisen verkkosivujen velhoksi. Mielestämme tulos on hyvä.

ICOMOSin verkkosivujen uusi asu varioidi kansainvälisen ilmettä ja on edelliseen verrattuna kevyempi ja luettavampi. Toivottavasti myös pitkäikäinen.

ICOMOSin Suomen osasto on muutenkin ottanut harppauksen kohti suurempaa näkyvyyttä uuden viestintästrategian voimin. Edustimme toista kertaa muiden muassa Tieteellisten seurain valtuuskunnan Tieteiden yössä, jossa ennätysellisen suuri yleisö pääsi tutustumaan osaston toimintaan. Ehkäpä tulevina vuosina saisimme asetettua myös puhujia ja esiintyjä.

Näkyvyys on oiva lisä reunustamaan jo valmiiksi sanavalmiita kannanottojamme ja hyviä yhteiskuntasuhteitamme.

Muistutuksena vielä, että osaston verkkosivuilta löytyvät ICOMOSin jäsenen eettiset periaatteet, päivitettyt matka-avustusperiaatteet sekä osaston säännöt.

Henkilötietojen muutokset (osoitteet, yhteystiedot) kannattaa tehdä suoraan ICOMOSin tietokannassa, tuolloin ne pysyvät varmasti ajan tasalla. Jäsenasioita hoitaa heti maaliskuusta alkaen uusi jäsensihteeri Suvi Pajunen, jonka esittely on tässä lehdessä.

ICOMOSin Suomen osasto edusti Tieteiden yössä 16.1. Tieteiden talolla omalla esitelypisteellään.

Tieteellisen komitean jäseneksi?

Oppimista, käytäntöjä, vinkkejä, tutustumisia, tietoa, edustuksia – mm. näitä iloja ovat tieteellisten komiteoiden edustajat pitäneet tuloksina osallistumisestaan komiteatyöskentelyyn kv. tasolla.

Osasto avaa jäsenilleen haun edustajiksi neljään ICOMOSin kansainväliseen tieteelliseen komiteaan: kaupunkikomiteaan (CIVVIH), kulttuurimaisemakomiteaan (ICOMOS-IFLA), puukomiteaan (IIBC) ja vedenalaisen kulttuuriperinnön komiteaan (ICUCH) kolmivuotiskaudeksi 2020 - 2022.

Oletko kiinnostunut jostakin näistä? Lähetä vapaamuotoinen hakemus perusteluineen sihteerille osoitteeseen sihteer@icomos.fi 30.3.2020 mennessä.

CIAV Kansanarkkitehtuurikomitea
CIPA Dokumentointikomitea
CIVVIH Kaupungit ja kylät -komitea
ICICH Aineettoman kulttuuriperinnön komitea
ICLAFI Laki-, talous- ja hallintokomitea

ICOFORT Linnoitukset ja asevoimien arkkitehtuuri

ICOMOS IFLA Kulttuurimaisemat (historialliset puistot ja puutarhat)

ICORP Riskeihin varautuminen

ICTC Kulttuurimatkatkailukomitea

ICUCH Vedenalainen kulttuuriperintö -komitea

IIBC Puukomitea

ISC20C 1900-luvun arkkitehtuuri

ISCARSAH Rakennusperinnön rakenteiden analysointi ja restaurointi

ISCES Kestävä kehitys ja energiatehokkuus -komitea

ISCMP Seinämaalauskomitea

ISCS Kivikomitea

ISCSBH Jaettu kulttuuriperintö

PRERICO Uskontojen ja rituaalien paikat

THEOPHILOS Teorian ja filosofian komitea

ICAHM Arkeologinen perintö

ISCPH Arktiset alueet

ISCCR Kulttuurireitit

ISCEAH Maa-ainesperintö

CAR Kallioitaide

ISCIP Kohteiden esittely

CIF Koulutus

ISCEC Rakennussuojelun talous

Corpus Vitrea Lasimaalaukset

ISCIH Teollisuusperintö

EP Emerging professionals

OCD Ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö

SDG Kestävä kehitys

CC Ilmastonmuutos

Seminaari 30.-31.8.2019 ”Tiiviistä kaupungista torpparin elinpiiriin – kulttuurimaiseman monet kasvot”

Maria Hyövälti

ICOMOSin Suomen osasto ja Helsingin kaupunkiympäristön toimiala järjestivät yhdessä 30.-31.8.2019 seminaarin ja ekskursion teemalla ”Tiiviistä kaupungista torpparin elinpiiriin – kulttuurimaiseman monet kasvot”, joka liittyi kansainvälisen ICOMOSin vuositeemaan ”Rural landscapes as heritage”. Perjantain seminaari pidettiin Helsingin kaupunkiympäristön toimialan auditoriossa Kansakoulukadulla ja lauantaina jalkauduttiin Helsingin kartanoympäristöihin. Ekskursiolla tutustuttiin Haltialan tilan, Tuomarinkylän kartanon, Herttoniemen kartanon, Tullisaaren puiston sekä Stansvikin kartanon pihapiireihin ja kulttuurimaisemiin. Oppaina ekskursion olivat maisema-arkkitehtitoimisto Nä-

kymästä maisema-arkkitehdit Tiina Perälä ja Matti Liski sekä Herttoniemen kartanon puiston osalta kartanovastaava Pepita Palonen Helsingin kaupungilta.

Perjantain seminaari-iltapäivän aikana kulttuurimaisemia tarkasteltiin erilaisista näkökulmista ja tuotiin yhteen toimijoita, joiden työnkuvaan kulttuurimaisemat kuuluvat. Seminaarin lähtökohtana oli havainto, että kulttuurimaiseman mittakaavat voivat olla hyvin erilaisia, laajoista maisemakokonaisuuksista pieniin rakennetun kaupunkiympäristön sekaan jääneisiin taskuihin. Esimerkiksi Helsingin kehityksessä kaupungin ja maalaismaiseman kohtaaminen ja muutos ovat olleet keskeisiä teemoja.

Seminaarin avaukseksi puheenjohta-

Tuomarinkylän kartano, oppaina Matti Liski ja Tiinä Perälä.

Kuva: Maria Hyövälti

ja Kirsti Kovanen esitteli kulttuurimaisemaan liittyviä ICOMOSin julistuksia ja erityisesti vuoden 2017 julistusta, ICOMOS-IFLA Principles Concerning Rural Landscapes as Heritage, joka käännettiin suomeksi seminaarin jälkeen syksyllä 2019 otsikolla Maaseutumaisema kulttuuriperintönä. Maaseutumaiseman ja sen arvojen määrittelyn lisäksi julistuksessa on periaatteita liittyen maaseutumaisemien suojelemiseen, kestävään hoitoon sekä niistä viestimiseen.

Seminaariin oli saatu monipuolisesti puhujia sekä teoriaan että käytäntöön liittyvistä aiheista. Professori Maunu Häyrynen Turun yliopistolta käsitteli teemaa ”Onko suojeeluosallistuminen alhaalta ylöspäin

mahdollista?” ja professori Ranja Hautamäki Aalto-yliopistosta Helsingin kartanomaisemia teemalla ”Rus in urbe”. Kaupunkitila ja verkostot -yksikön päällikkö Maria Jaakkola, Helsingin kaupunkiympäristön toimialalta, kertoi yhteisovittamistyöstä kasvavassa kaupungissa maiseman ja kulttuuriperinnön vaalimiseksi. Maakunta-arkkitehti Heli Vauhkonen Uudenmaan liitosta puhui taas maakuntakaavan sekä kaavoitusjärjestelmän merkityksestä maisemansuojelun välineinä.

Kulttuurimaisemanhoitoon liittyivät maisema-arkkitehti Kalle Kempaisen (Ramboll Finland Oy) esitys Lamminahon perinnetalon maisemanhoidon kehittämisestä sekä maisema-arkkitehti Mathias

Herttoniemen kartanopuistossa Pepita Palonen kertoo puiston hoidosta. Kuva: Maria Hyövälti

Wahlbergin (Arkkitehtitoimisto Livady) esitys Sammatissa sijaitsevan, Elias Lönnrotin lapsuuden kodin, Paikkarin torpan alueen restauroinnista. Biologi ja luontokartoittaja Susanna Pimenoff (Keiron Oy) kertoi luontoselvityksestä maisemanhoidon perustana ja painotti, että kaikki perinneympäristöt ovat uhanalaisia luontotyyppejä, joita uhkaa umpeenkasvu. Seminaarin päätti vilkas paneelikeskustelu maaseutu- ja kulttuurimaisemien merkityksestä ja arvoista, täydennysrakentamisesta ja maisemasuojelusta, sekä maiseman- ja luonnonsuojelun yhtymäkohdista.

Herttoniemen kartano. Kuva: Maria Hyövälti

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä on tehnyt mm. Tuomarinkylän kartanon ympäristöhistoriallisen selvityksen sekä Tullisaaren historiallisen puiston kunnostus- ja hoitosuunnitelman. Kuva: Maria Hyövälti

Matkakertomus

Kari Avellan

The 16th Asian Regional Conference on Soil Mechanics and Geotechnical Engineering (16ARC) Taipei Taiwan

1. Yleistä

Konferenssi pidettiin 14.-18. lokakuuta Taipei International Convention Centerissä (TICC), Taipeiissa Taiwanissa. Organisoija oli Chinese Taipei Geotechnical Society (CTGS) ISSMGen suojeluksessa. Pääteema oli “Geotechnique for Sustainable Development and Emerging Market Regions”. Konferenssissa jaettiin ja vaihdettiin tietoa geoteknologiasta Aasiassa ja siihen osallistujat tulivat myös muita mantereilta.

Osallistuin konferenssin yhteydessä pidettävän ATC19 työryhmän (Geo-Engineering for conservation of heritage monuments and historical sites) Workshoppiin (Workshop for Heritage Geotechnical Engineering). Valmistin sinne artikkelin ja pidin

suullisen esitelmän aiheesta arUnderpinning the foundation of the Aura Brewery Castle, Turku, Finland.

2. Mielenkiintoisten puheenvuorojen olennaisimmat kohdat

Professori Pierre Smars piti kiinnostavan esitelmän Authenticity and integrity in archaeological sites. Arkeologisten kohteiden materiaalit, tekniikat ja rakenteelliset jäännökset ovat arvokkaita historiallisia todisteita. Ne kertovat menneistä teknisistä ponnistuksista. Kohteiden pinnan alla olleita menneitä pyrkimyksiä pitää myös suojella. Rakenne- ja geotekniikan insinöörien olisi myös tunnistettava, autettava tunnistamaan ja dokumentoitava edeltäjiensä työtä.

Valter M. Santoro piti puheenvuoron aiheesta Soil-structure interaction or interference? The intriguing case of the bold Roman architecture of the so called Temple of Minerva Medica-Rome-Italy. Maaperän ja rakenteen vuorovaikutus ns. Minerva Medican temppelissä oli mielenkiintoinen.

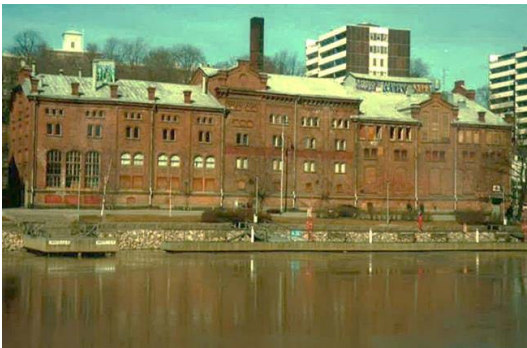
A. Bespaev esitelmöi aiheesta The Effect of soaking grounds on irregular settlements of multi-story building. Ongelmana on lössimääperä ja äkilliset rankkasateen ilmasto-
muutoksen seurauksena.

Oma esitelmä

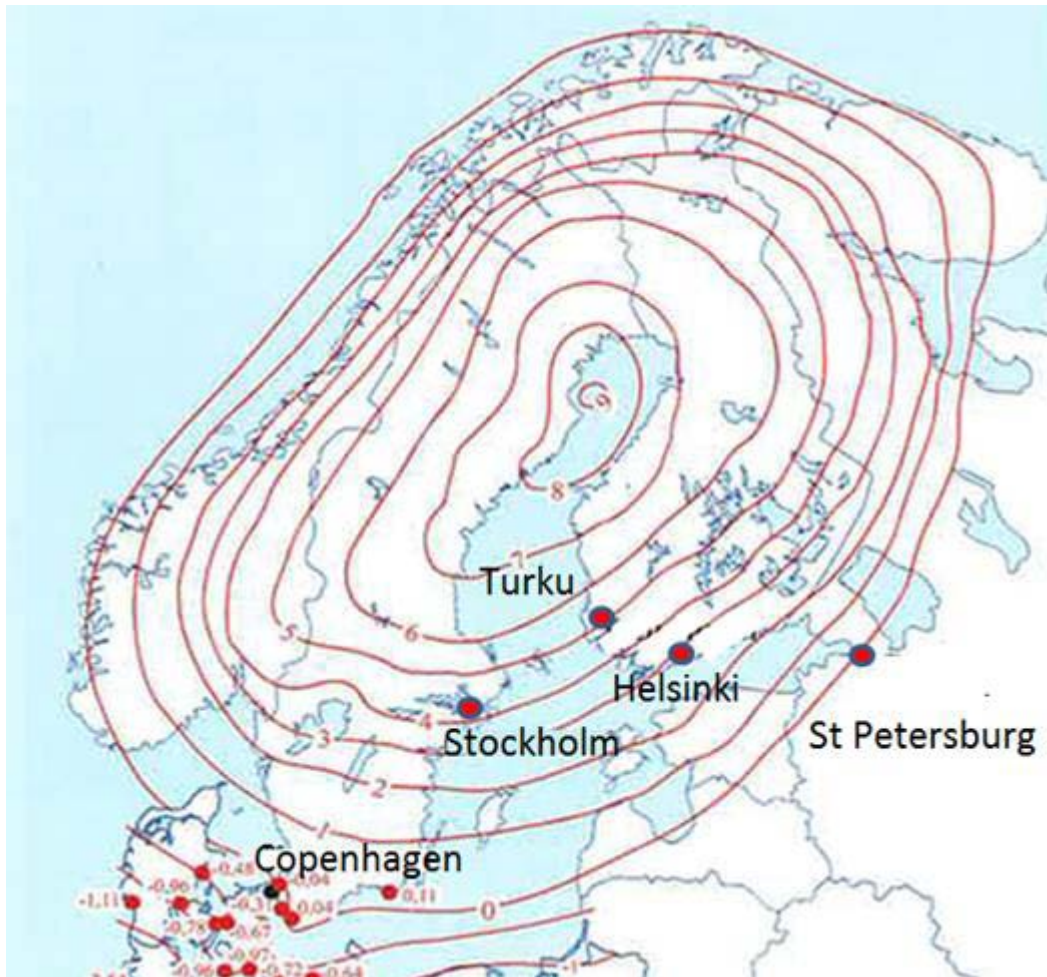
Käsittelin puheenvuorossani K Oy Auran panimolinnan perustusten tukemista. Kyseessä on entinen Auran panimon tehdasrakennus ja se edustaa aikansa teollista tiiliarkkitehtuuria. Se on rakennettu eri vaiheissa niin, että päärakennus rakennettiin ensin vuosina 1884 ja 1885. Sen länsipuolelle valmistui varastorakennus vuonna 1902. 1930-luvun jälkipuolella kattilasiipi

kunnostettiin ja sisäpihan puolelle valmistui katos. Vuonna 1952 kattilasiipeä laajennettiin luoteen suuntaan. 1970-luvun puolivälissä panimo muutti pois ja rakennuksessa on nyt toimistotiloja.

Työ sisälsi mm. puupaalujen kelpoisuus-
selvityksiä, kantavuuslaskelmia ja puupaalujen koekuormitusta.

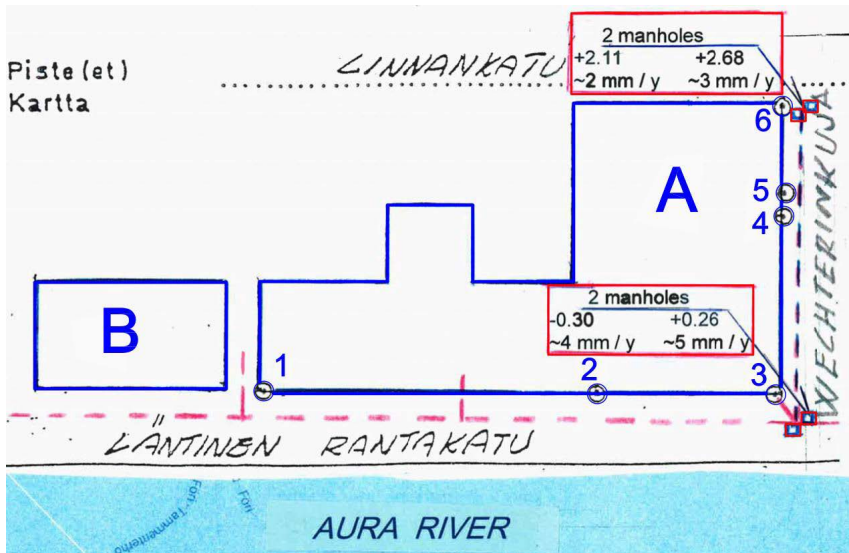
Kuvat 1-2. Näkymä Auran panimolinnasta Aurajoen varrella 1990-luvulla. Jälkimmäinen kuva rakennuksen Wecterinkujan puoleisesta sivusta. Kuvat: Kari Avellan

Kuva 3. Fennoskandiassa postglasiaalinen maannousu on suurimmillaan Oulun–Kemin alueella, noin 9 mm vuodessa merenpintaan nähden. Etelä-Suomessa maannousun suuruus on 3–5 mm vuodessa. Turussa maa nousee 5–6 mm. Maan pinnan kohoamisen seurauksena veden pinnan lasku suhteessa paalutukseen on aiheuttanut puuperustuksen lahoamista. Ilmastonmuutoksen aiheuttamasta todellisesta meren pinnan noususta on vain arvioita.

Point	Aura Brewery Castle - monitored settlements									New survey			
	6.10.-93		18.4.-95		19.3.-97		1.7.-99		2.10.1999		6.6.2019		average rate of settlement mm / y for 25 years and 7 months
	height	height	diff.	height	diff.	height	diff.	height	diff.	height	diff.		
1	+3.106	+3.105	-1	+3.103	-3	+3.103	-3	+3.102	-4	+3,076	-30	1,17	
2	+3,143	+3,142	-1	+3,142	-1	+3,142	-1	+3,142	-1	+3,116	-29	1,13	
3	+3,057	+3,056	-1	+3,054	-3	+3,052	-5	+3,053	-4	+3,029	-28	1,09	
4	+4,462	+4,459	-3	+4,454	-8	+4,449	-13	+4,449	-13	*NIA		**Settled	
5	+4,729	+4,725	-4	+4,720	-9	+4,715	-14	+4,715	-14	"		"	
6	+5,577	+5,575	-2	+5,570	-7	+5,567	-10	+5,567	-10	"		"	

Kuva 4. Panimonlinnan mitatut painumat.

Kuva 5. Mitatut painumat. Mitatut painumat välillä 4–14 mm 6 vuoden ajanjaksolla (1993–1999). Pisteiden 4, 5 ja 6 edustama osa rakennuksesta on vahvistettu puristinpaaluilla.

Matkakertomus

Maria Hyövähti

ICOMOS Advisory Committee, Scientific Symposium and
Annual General Assembly
Marrakesh, Marokko, lokakuu 2019

ICOMOSin toiminta, vuosikokouksen teemoja:

- Kestävän kehityksen periaatteiden (SDG) ja kulttuuriperinnön säilyttämisen yhteys

- Ilmastonmuutoksen vaikutus kulttuuri-perinnön säilymiseen, ympäristöön ja turismiin

- Kulttuuriperintö ja ihmisoikeudet (Human Rights Based Approaches)

- Yhteistyötahoja mm. Unesco ja IUCN (Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto)

Emerging professionals, nuorten ammattilaisten mentorointi

- Working documents: <https://www.icomos.org/en/about-icomos/governance/general-information-about-the-general-assembly/annual-general-assembly-2019/60571-2019-annual-general-assembly-working-documents>

Kulttuuriperintö osana kestävää kehitystä – YK:n kestävä kehityksen periaatteet (SDG)

- The Future of Our Past -raportti

<https://www.icomos.org/en/what-we-do/image-what-we-do/77-articles-en-francais/59522-icomos-releases-future-of-our-pasts-report-to-increase-engagement-of-cultural-heritage-in-climate-action>

by ICOMOS's Climate Change and Heritage Working Group

<http://uis.unesco.org/en/topic/sustainable-development-goal-11-4>

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/UN_SDG/culture2030goal_low.pdf

<https://www.icomos.org/en/focus/un-sustainable-development-goals>

Uusi verkosto:

<http://climateheritage.org/>

Kulttuuriperinnön säilyttämistä teknologiaa hyödyntäen:

- CYARK: 3D-dokumentointia laser-skannauksella

<https://www.cyark.org/>

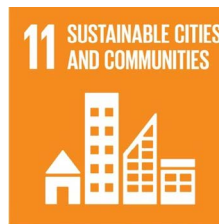
Julkaistu Google artsissa: <https://artsandculture.google.com/partner/cyark>

- ICONEM: digitalisoi vaarantuneita kulttuuriperinnön kohteita

<http://iconem.com/en/>

Virtual Tour

HERITAGE: DRIVER & ENABLER OF SUSTAINABILITY

PROTECT THE WORLD'S CULTURAL AND NATURAL HERITAGE

Tieteellinen symposium:

- Ohjelma: <https://blogs.umass.edu/icomos-chs/event-details/schedule/>
- Seminaarin esitykset: https://scholarworks.umass.edu/icomos_iscl/

POIMINTOJA:

- Kulttuurimaisemat ovat syntyneet ihmisen ja luonnon vuorovaikutuksessa
- Ne ovat eläviä ja dynaamisia, eivät staattisia – käytön ja konservoinnin välillä täytyy etsiä tasapainoa

Esim. italialaiset villat: puutarhalla ja maaseutumaisemalla historiallinen yhteys rakennukseen mahdollisten bufferialueiden tarve vrt. kartanot Helsingissä

Maaseutumaisema linkittyy geometrisen polkujen ja vesielementtien kautta puutarhaan

Usein rakennuksen puutarhaan liityneitä maaseutualueita ei oteta riittävästi huomioon, eikä suojella

- The HUL guidebook: managing heritage in dynamic and constantly changing urban environments; a practical guide to UNESCO's Recommendation on the Historic Urban Landscape <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000259684>

ICOMOS Advisory Committee Scientific Symposium / Symposium scientifique du Conseil consultative de l'ICOMOS
 RURAL HERITAGE - LANDSCAPES AND BEYOND / PATRIMOINE RURAL: Paysages et au-delà
 17 October 2019, Marrakech, Morocco / 17 octobre 2019, Marrakech, Maroc

REFLECTIONS ON A PROFITABLE USEFUL COLLABORATION FOR RURAL CULTURAL HERITAGE AND ITS INTEGRATION IN SUSTAINABLE LOCAL GROWTH AND DEVELOPMENT

"Cultural Heritage as an Asset for Local Participatory Development and Growth"
 International Summer Course, Chefchaouen, 21-26 July 2019.

The first summer course was a starting point for an innovative strategy in governance models. We're seeking international partners for a further development of local participatory processes and community development dialogues.

TRIPARTITE COLLABORATION MODEL
 SCIENTIFIC-TECHNICAL (both National Committees) AND TERRITORIAL (Chefchaouen Town Council)

Course development

- With different exchanges of skills and abilities and under different formats and workshops for reciprocal learning of experiences, 17 participants together with 15 (including the mayor and vice mayor) experts in planning, participatory processes, tangible and intangible cultural heritage, and ecotourism, took part in the course.

Learned Lessons throughout the course and partnership

- Development and planning strategies are ordered according to the assets and resources of the territory.
- The Commune/Town Council is the inescapable and unifying agent for development of the territory's interest.
- Cultural Heritage is a cognitive resource that the Commune/Town Council has to know how to transform into a development resource (financial).

Participants concluded

- The Commune/Town Council plays a vital role in the enhancement and the promotion of tangible and intangible Cultural Heritage (as in the case of Chefchaouen)
- Participatory and inclusive sustainable territorial development has three pillars: responsible and sustainable tourism, cultural heritage and local community.
- Human capital needs to be developed.

Example of identified new proposals to be introduced in future editions (contents)

- Cultural Heritage shared on both shores of the Mediterranean, delving into traditional Moroccan culture.
- Design and resource a case study or pilot project.
- Practical parallel courses on monitoring, solidarity tourism and sustainable tourism, digital skills, etc.
- Proposal of concrete needs to integrate the rural local community into development.
- Perform more field / capital work, continuing the before and meet with community processes.
- Specific archaeological, environmental, intangible heritage, and territorial exploration field work.

Evaluation post-workshop

- Fast anonymous questionnaires were used and (albeit filled only by 13), by means of qualitative and quantitative analysis, allowed to identify, outline and evaluate the main conclusions and proposals for the future, in terms of necessary resources, improvement in the content and format of the course.
- Format and duration of the seminars, official language used, conditions and comfort during the activities, cost of the seminar, etc. were discussed and evaluated. Importance of disclosure by social media/networks and adaptation to additional and more ambitious needs in the field were proposed.

Ekskursiot: Agdal-puutarhan restaurointi

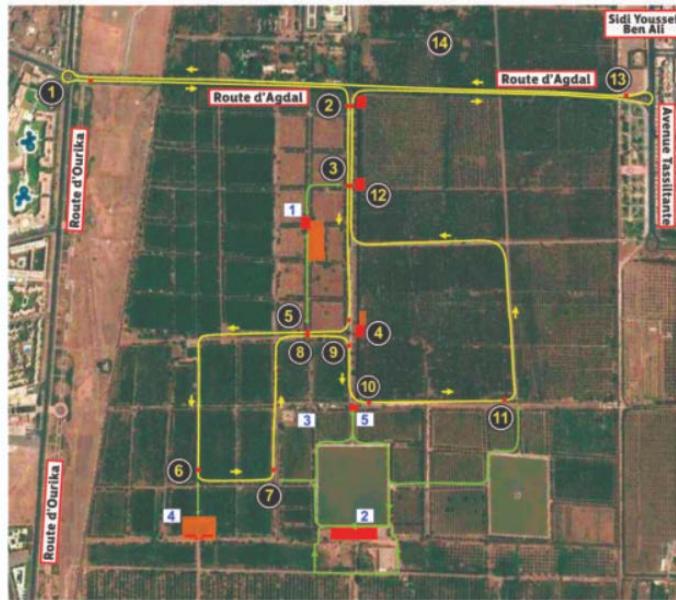
- Keskiaikainen puutarha Marrakeshissa
- Osa Unescon maailmanperintökohde-alueetta
- 400 hehtaaria puutarhoja ja viljelyksiä
- Historiallinen kastelujärjestelmä – ilmastomuutoksen ja kuivuuksien kannalta tärkeää säilyttää perinteistä tekniikkaa ja tietotaitoa
- Yhteistyöverkostot liittyen Välimeren ja Lähi-idän puutarhataiteeseen

AGDAL
MARRAKECH
أكدال / مراکش

MEDOMED
WWW.MEDOMED.ORG
PAYSAGES CULTURELS
FUNCI
Fondation pour l'Urbanisme et le Développement

TRAIN TOURISTIQUE AGDAL

ITINÉRAIRE TRAIN TOURISTIQUE

- Parcours en train
 - Parcours à pied associés au train
- Sortie du rond point Est
Zones d'accès depuis la Medina, et proches aux nouveaux hôtels
 - Entrée à l'Agdal
Guichet d'information et de contrôle
 - Pavillon des Journalistes, ou Dar al-Insaha
 - Le Manzeh à 190 m.
 - Porte de Zahria
Les Journalistes à 280 m
 - Bassins des Némophars, ou de Choujrat
A pied, 80 m
 - Bassins Dar al-Hana
A pied, 100 m
 - Le Manzeh
 - Bassins al Garzia
A pied, 130 m
 - Sortie du rond point Ouest
Zone d'accès depuis les nouveaux quartiers
- Orange square: Zone de Picnic et de repos

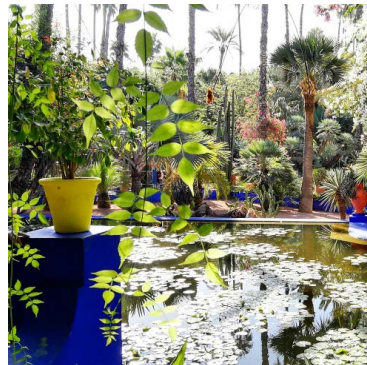
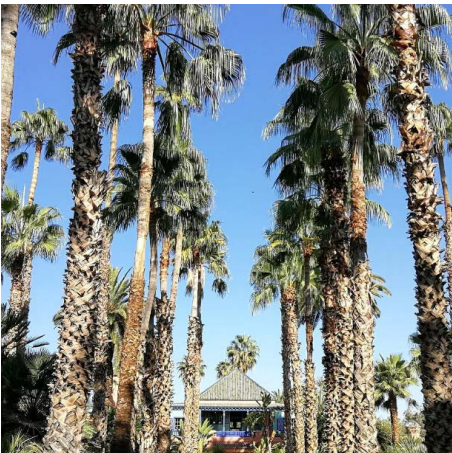
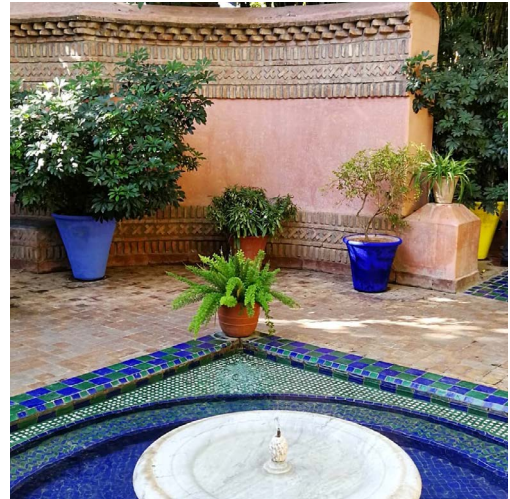

Agdal-puutarha.

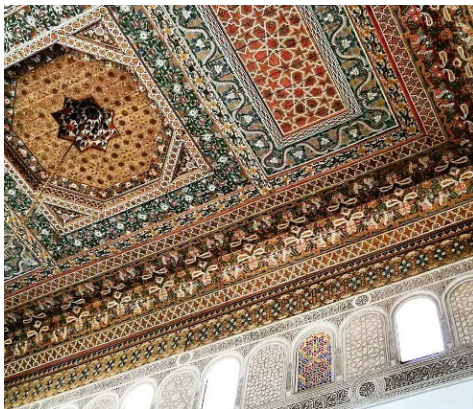
Le Jardin Majorelle

- Kasvitieteellinen puutarha
- Suunnittelija: ranskalainen taiteilija Jacques Majorelle
- Aloitti työn 1923, Art decoa
- 1980-luvulla Yves Saint-Laurent ja Pierre Bergé ostivat
- Aluksi yksityinen, nykyään auki turisteille

Medina, Bahia ja El-Badii palatsit

- Marrakeshin vanha kaupunki, medina, on Unescon maailmanperintökohde
- Bahia palatsi 1800-luvulta
- El-Badii palatsin rauniot (1578)
- Myös uusissa rakennuksissa käytetään samaa vaaleanpunertavaa sävyä vanhan kaupungin lähistöllä

Matkakertomus

Riitta Salastie

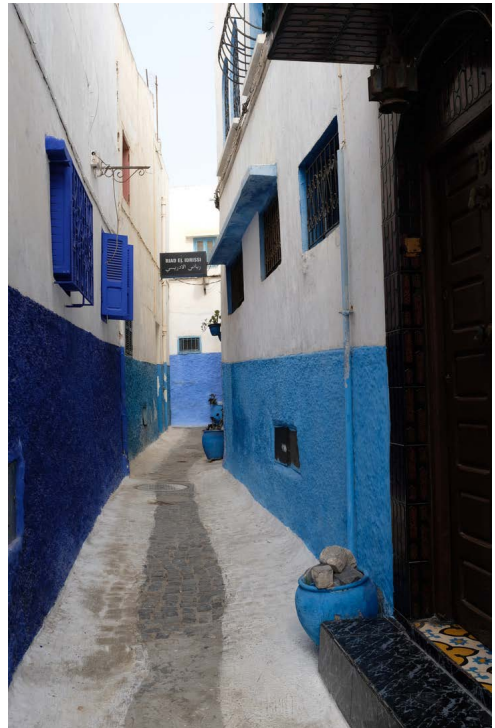
OSALLISTUMINEN ICOMOSIN 1900-LUVUN ARKKITEHTUURI-KOMITEAN VUOSIKOKOUSTAPAAMISEEN MAROKOSSA

Aika ja paikka: 10.10.-13.10. 2019

Sidi Harazem, Fez ja Rabat, Marokko

Tapaamiseen Tapaamisen oli saapunut lähes neljäkymmentä komitean jäsentä eri puolilta maailmaa, mm. UIA:n presidenttinä pitkään toiminut arkkitehti Louise Cox Australiasta. Tapaamisen keskeisenä sisältönä olivat vuosikokouksasiat, mutta kokouksen yhteydessä keskusteltiin myös muista ajankohtaisista asioista. 1900-luvun arkkitehtuurikomitean kolmi-vuotistyo-suunnitelma - Triennale Work Plan 2014-17 on luettavissa komitean kotisivuilta <http://ICOMOS-isc20c.org>

Kokouksen yhteydessä esitettiin ilmaan ajatus siitä, tulisiko kansalliskomiteoiden yhteydessä olla omat 1900-luvun arkkitehtuurin työryhmänsä. Oltiin kuitenkin yhtä mieltä kansainvälisen komitean ensisijaisuudesta 1900-luvun arkkitehtuurin suojelun ja arvottamisen yleisten periaatteiden kehittäjänä (esim. Madrid New Delhin asiakirja). Tämä korostuu myös tilanteissa, joissa kansallinen komitea ei ole kovin toimiva.

Rabat. Kasbah Oudaias
Kuva: Riitta Salastie

Fezin maailmanperintökaupungin Medina. Kuva: Riitta Salastie

Sheridan Burke kertoi tuoreesta ICOMOS -hankkeesta - "Journeys to Authenticity", (Matkoja autenttisuuteen), joka julkaistiin Marrakechin vuosikokouksen yhteydessä ja johon kaikki alakomiteat ja työryhmät on kutsuttu osallistumaan. Rakennussuojelun kentällä autenttisuuden ja integriteetin käsitteet ovat nousseet esiin erityisesti Notre Damen tulipalon jälkeen palossa tuhoutuneiden osien mahdolliseen uudelleen rakentamiseen liittyen. Keskustelu aiheen ympärillä on ollut monimuotoista ja ICOMOSin jäsenkunta on itsessään osa tätä keskustelua käytännön hankkeidensa kautta. Hanketta vetää ICOMOSin nuorten ammatinharjoittajien työryhmä - The ICOMOS Emerging Professionals Working Group (EPWG) - ja sen tarkoituksena on herättää kriittistä keskustelua käsitteen tulkinnasta kansainvälisellä, kansallisella ja alueellisilla tasoilla.

Keskusteluun voi osallistua posterien, raporttien, power point -esitysten, blogien, video haastattelujen ym. medioiden kautta.

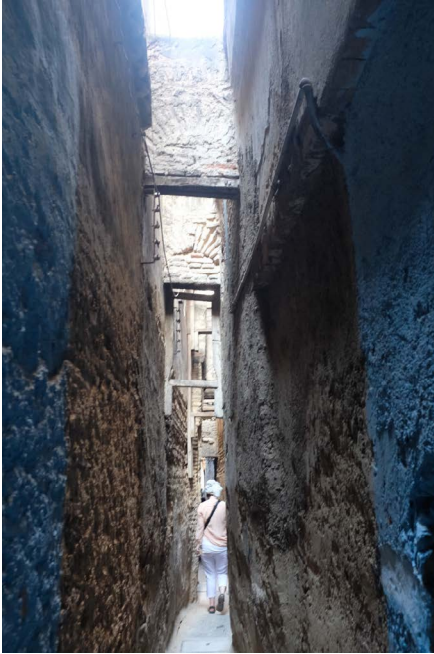

Rabat. Kasbah Oudaias -linnoitus Atlantin rannalla. Kuva: Riitta Salastie

Komitean varapuheenjohtaja Kyle Normandin esitteli eurooppalaista INNOVA CONCRETE -projektin (Innova Concrete Initiative Twentieth Century Concrete Research) nykyvaihetta ja työsuunnitelmaa. Hanketta tehdään EU-rahoituksella yhteistyössä Cadizin yliopiston ja Espanjan Docomomon kanssa. Tapaamiseen liittyi myös erillinen INNOVAseminaari. Arkkitehti Grethe Pompindou esitteli osana INNOVA-projektia ajankohtaisia hankkeita Kööpenhaminasta. Irlantilainen Peter Cook esitteli ilmaston muutosta ja kulttuuriperinnön säilyttämistä tutkivan työryhmän ajatuksia, jossa keskeiseksi nousee painopisteen siirtäminen energiasta hiilijalanjälkeen ja rakennusten kiertotalouden edistämiseen sen koko elinkaaren aikana

- paradigman muutos, joka näytti saavan lämpimästi kannatusta. Mieleen jäävintä tapaamisessa olivat kuitenkin ehkä itse kokouspaikkojen valinnat: ranskalais-marokkolaisen arkkitehti Jean Francois Zevagon 1960 suunnittelema Sidi Harazemin kylpylähotelli-kokonaisuus sekä Fezin ja Rabatin UNESCO:n maailmanperintökaupungit.

Fezin historiallinen muurien ympäröimä keskiaikainen ydin oli ensimmäinen Marokon medinoista, joka sai Unescon maailmanperintöstatuksen vuonna 1981, siis jo ennen Marrakeshia. Kaupungin kukoistuskauti oli 1200- ja 1300-luvuilla. Lukuisine fondoukkeineen ja moskeijoineen kaupunki on ainutlaatuinen ja erittäin hyvin säilynyt ja ainutlaatuinen kokonaisuus. Arkkitehtuuri on tunnettu mm. hienosta mosaiikkityöstä.

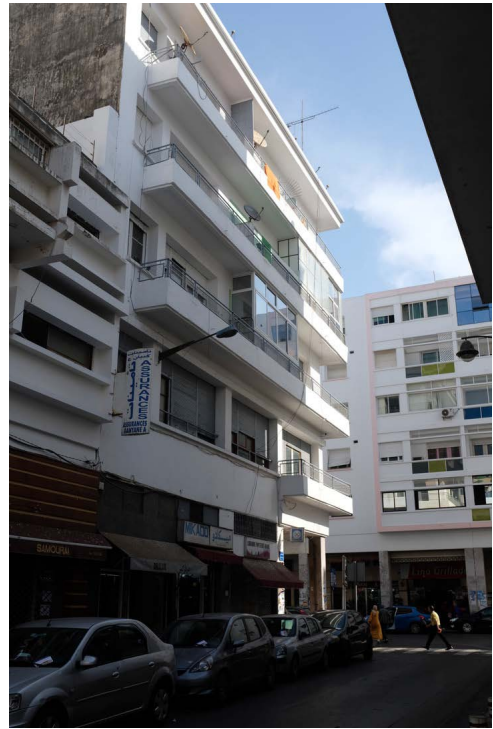
Kaupunkikävelyn kohteita kierrettiin illan hämärtymiseen asti. Kuvat: Riitta Salastie

Kaupungissa toimii medinan muurien sisällä maailman vanhin yliopisto. Kaupunki tunnetaan myös Sufi-traditiostaan sekä käsityöperinteistään kuten värjäreistä ja nahkateollisuudesta, joiden toiminnoista suuri osa tapahtuu vieläkin sokkeloisen ja tiiviin medinan sisällä.

Rabatin historia ulottuu yli 3000 vuoden taakse foinikialaisten kauteen saakka. Rabat perustettiin 900-luvulla muinaisen roomalaisen settlementin läheisyyteen. Kaupungilla on erittäin vaikuttava maisemallinen sijainti Atlantin rannalla Oued Bou Regreg -joen suulla, jonka strategiselle paikalle historiallinen Kasbah Oudaias -linnoitusalue on perustettu. Yksi merkittävä vaihe kaupungin historiassa oli Almohadin berberi - muslimi -kalifaatti(1121- 1269), josta on

säilynyt lähinnä vain Hassanin kesken-eräiseksi jäänyt moskeija suojamuureineen yhtenä kaupungin historiallisena maamerkinä. Unescon maailmanperintönimityksen perusteluna on Arabi-muslimi menneisyyden ja länsimaisen modernismin kohtaaminen. Uusi Rabat (nk. Nouvelle Ville) rakennettiin Ranskan hallinnon aikana vuosina 1912 -1956 mukaan lukien näyttävät uudet virasto- ja hallintorakennukset, modernit asuinkorttelit sekä kasvitieteellinen puutarha, Jardins d'Essais. Nouvelle Ville on yksi Afrikan laajimpia ja kunnianhimoisimpia kaupunkisuunnitteluhankkeita, joka on arkkitehtuuriltaan erittäin korkeatasoista.

Sidi Harazemin kylpylän suunnittelija on Casablancassa syntynyt ranskalais-marokkolainen arkkitehti Jean Francois Zevago (1916-2003), joka valmistui arkkitehdiksi Pariisin Beaux-Arts'ista 1945 ja jolle myönnettiin mm. Aga Khan -palkinto hänen Agadirin suunnittelemistaan pihataloista.

Vuonna 1960 valmistunut hotellirakennuskompleksi edustaa le Corbusier -vaikutteista betonibrutalismia erittäin persoonallisella ja vaikuttavalla tavalla. Rakennusten veistoksellisissa muodoissa ja tavassa, jolla rakennukset on integroitu maisemaan voi nähdä yhtymäkohtia brasilialaiseen arkkitehti Oscar Niemayeriin. Rapistumaan päässyt hotellikompleksi on tarkoitus lähivuosina korjata ja restauroida. Yhtenä hankkeen päärahoittajana toimii Los Angelesissa toimiva Getty-instituutti. Rakennuksen restaurointisuunnitelmista vastaa Zevagon arkkitehtuuriin ja kylpylän arkkitehtuuriin syvällisesti perehtynyt nuori marokkolainen arkkitehti Aziza Chaouni, joka tuntee paikan myös lapsuuden uintiretkien kohteena ja joka oli paikan päällä esittelemässä kohdetta.

Tulevia tapahtumia:

2020 General Assembly Sydney, Australia.
October 4-10 ISC20C, ISC20C Annual Meeting. and tour 3 October
Concrete Conference 1-2 October

Matkakertomus

Kari Avellan

7th International Conference on Architecture and Structure
from Past to Future Structural Engineers World Congress
SEWC`19

1. Yleistä

Konferenssi pidettiin 24.-26. huhtikuuta Istanbulissa Marmara Taksim hotelissa. Konferenssin oli organisoinut SEWC-Turkin ryhmä. Konferenssi tarjosi foorumin rakenteiden ja arkkitehtuurien edistyneimpien tekniikoiden tietämyksen levittämiseksi, edisti monimutkaisten arkkitehtonisten ja rakenteellisten sovellusten ymmärtämistä, edisti vuoropuhelua ammattilaisten keskuudessa ja tutki historiallisia näkökohtia arkkitehtuurissa ja muissa insinööritieteissä.

Allekirjoittanut oli konferenssin tieteellisen komitean jäsen. Lisäksi valmistin yhdessä Erika Belopotocanovan kanssa konferenssiin artikkelin ja pidin esitelmän aiheesta

New Perspective on Historic Materials and Technologies for Sustainable Future Innovations in Building Standards.

Konferenssin pääteemat olivat seuraavat

- A-Architectural Design
- B-Historic Monuments and Sites
- C-Structural Engineering
- D-Earthquake Engineering
- E-Transportation Engineering
- F-Environmental Engineering
- H-Material Engineering
- I-Construction Management
- J-Urbanism
- K-Disasters and Risk Mitigation
- L-Education/Training

2. Mielenkiintoisten puheenvuorojen olennaiset kohdat

Hassane Ousalem piti mieleen painuvan esitelmän Behavior of Brick Masonry-Reinforced Concrete Composite Columns under Lateral Loads, joka käsitteli tiili-betonista liittopilaria. Mielestäni puutteena rakenteessa on tulipalotilanne (erisuuruiset α -arvot). Uutta betonitekniikkaa ja tuotteita käsitteli Abdul Aleem M. I. esitelmässään Geopolymer Concrete with Manufactured Sand. Puolestaan Ramiro Sofronie esitteli kevyiden perinnerakennusten maanjäristyskestävyyden perusparantamista puheenvuorossaan Seismic Rehabilitation of Patriomonal Buildings.

3. Oma esitelmä

3.1 Uusia näkökulmia rakentamisessa käytettyihin historiallisiin materiaaleihin

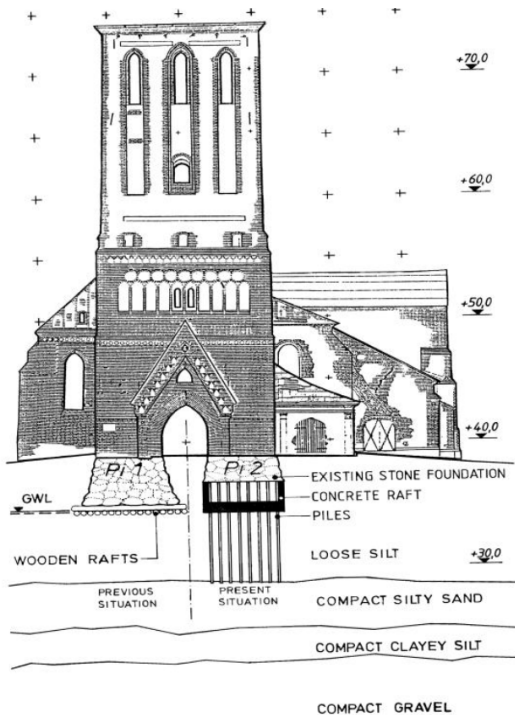
Käsittelin esitelmässäni talonrakentamisen kehittymistä, historiallisia materiaaleja ja tekniikoita, muinaisia materiaalien hyödyntämistä tulevaisuudessa, kestävästä kehityksestä ja vihreistä standardeista rakentamisessa.

Historialliset rakennusmateriaalit valittiin huolellisesti paikallisen ilmaston mukaan, ja yleensä nämä materiaalit hankittiin paikallisesti kuljetuskustannusten ja kuljetuksen vaikeuden vuoksi. Terve järki ohjasi suunnitteluprosessia. Luonnollista päivänvaloa ja ilmanvaihtoa hyödynnettiin. Kansanarkkitehtuuri perustui paikallisiin tarpeisiin ja rakennusmateriaalien saatavuuteen heijastaen paikallisia perinteitä.

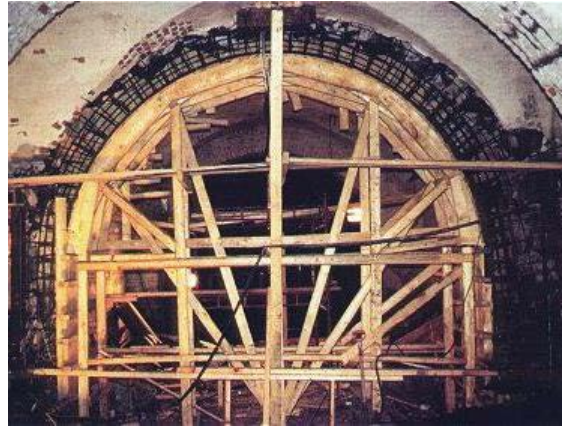
Perinteisesti käytettiin paikallisten rakentajien suunnittelutaitoja, mutta nykyään siitä on tullut osa laajempaa kiinnostusta kestävään suunnitteluun.

Muinaisia materiaaleja, jotka ovat kestäneet ajan saatossa hyödynnetään niiden ominaisuuksien tutkimuksessa, mitkä edustavat suorituskykyä ja pitkäikäisyyttä. Historiallisten rakennusten kunnostamisessa käytetään hyväksi olemassa olevia historiallisia materiaaleja, joka on yleensä laadultaan ylivoimaista kuin mitä nykyään on saatavilla. Säilyttäminen on keino vähentää resurssien liiallista kulutusta, vähentää raaka-aineiden käyttöä ja rajoittaa kasvihuonekaasupäästöjä huomioiden rakennusten alkuperäinen käyttötarkoitus.

Vihreä liike edistää hyvää suunnittelua, ympäristöä sekä rakennuksen sijainnin ja ilmaston erityispiirteitä kunnioittaen vähentämällä riippuvuutta uusiutumattomista luonnonvaroista; hyödyntämällä passiivisia energialähteitä, kuten aurinko, tuuli ja maa. Arkkitehtuurin vihreä liike edistää tarkalleen strategioita, jotka perinteisellä kansanarkkitehtuurilla on.

Kuvat 1-2. Tarton Jaanin kirkon restaurointityöt alkoivat perustusten vahvistamisella, joka lopetti kirkon vajoamisen, mikä olisi jatkuessaan aiheuttanut vakavia rakenteellisia vaurioita. Konsultointi KAREG Oy suoritti perustusten vahvistamistöiden teknisen johdon sekä rakenne- ja geoteknisen suunnittelun sisältäen työnaikaiset tuentasuunnitelmat. 1300-luvulla rakennetun kirkon 16 vuotta pitkä säilyttämis-, restaurointi ja kunnostusprosessi päättyi, kun kirkko otettiin käyttöön ja avattiin uudelleen 29. kesäkuuta 2005.

Kuvat 3-4. Suomen ulkoministeriön rakennus on kansallisperintöä ja edustaa uusklassista arkkitehtuurista Helsingissä. KAREGin suunnittelutehtävät koostuivat väliaikaisten ja pysyvien rakenteiden toteutuksen suunnittelusta, töiden valvonnasta ja ns. asiantuntijavalvonnasta.

Kuvat 5-6. KAREG suunnitteli Suomenlinnan kuivatelakan uivan sulkuportin pohjoispielen vahvistamisen. Sulkuportit ovat 1700-luvulta. Kyseessä oli laivatelakan uloimman sulkuportin pohjoispielen betonisen, meriveden vaurioitaman ja pakkasrapautuneen seinän korjaussuunnittelu, korjaustyönaikainen valvonta ja ns. asiantuntijavalvonta. Projektin valmistumisvuosi oli 2012.

Matkakertomus

Marika Konola-Tuominen

VERNADOC Kampoza 2019

Thaimaalaisten aktiivinen VERNADOC-työ on poikunut leirejä myös Thaimaan ulkopuolella. Marraskuussa 2019 järjestettiin Kampozassa maan ensimmäinen VERNADOC. Järjestäjinä olivat thaimaalainen maisema-arkkitehti Sarunya Lormaneenopparat, joka asuu perheensä kanssa Phnom Penhissä, Kampozassa sekä hänen apunaan thaimaalainen, kokenut VERNADOC-aktiivi, arkkitehti Watanyoo Shivapakwajjanalert. Leirin yhteistyökumppaneina ja rahoittajina toimivat Phnom Penhin Royal University of Fine Arts sekä lukuisat muut sponsorit, joista yksi oli Sarunyan puoliso, Somethearith Din.

Leirin veteraaneina oli kaksi malesialaista arkkitehtia, neljä thaimaalaista arkkitehtia/

professoria ja kaksi suomalaista arkkitehtia. Kampozalaisia opiskelijoita oli leirillä 12 sekä heidän lisäksi myös yksi kampozalainen nuori arkkitehti.

Ennen leiriä kiertelimme Phnom Penhin Royal University:n teknillisessä tiedekunnassa, kielitieteen tiedekunnassa sekä sosiaali- ja humanististen tieteiden tiedekunnassa sekä taiteiden tiedekunnassa. Vierailimme myös usealla buddhalaistemppelillä.

Mittausleirin kohteena oli kaksi buddhalaismunkkiyhteisön rakennusta, Kampong Tralachin maakunnassa. Ensimmäinen mittauskohde, Wat Budhi Rukkharam, (rakennusten nimistä oli monta versiota, kohde tunnetaan muun muassa nimellä Wat Kampong Tralach), rakennettiin munkkiyh-

VERNADOC
CAMBODIA

THE FIRST INTERNATIONAL WORKSHOP
A Vernacular Architecture Documentation Camp

November 05th - 19th, 2019
Wat Buddhi Rukkharam - Kampong Tralach

Schedule:

05th - 11th Measure on site
12th Excursion Day
13th - 18th Inking
19th Exhibition Farewell Party

Organized By:

VERNADOC CAMBODIA
VERNADOC THAILAND

Find Us:
VERNADOC-Cambodia
vernadoc.cambodia@gmail.com

Nov 10th-12th Water Festival Day
Cambodia National Holiday (Best Timing)

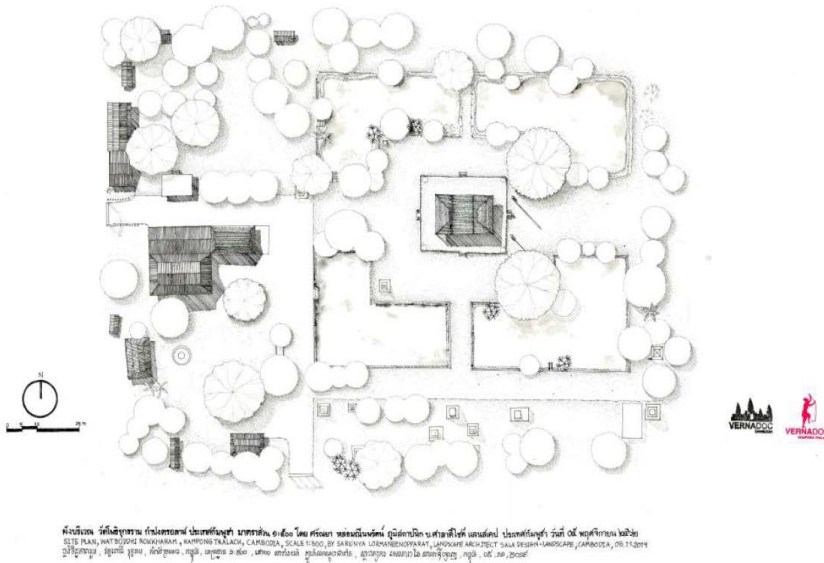
teisen päärakennukseksi 1920-luvulla Ministry of Royal Palace:n rahoituksella. Rakennuksena se on Kazon ensimmäisiä betonisia, ranskalaisen kolonialismin edustajia. Rakennuksen seinien sisäpinnat ovat lähes kokonaan muraalimaalauksilla peitetyjä. Maalarina on toiminut Phnom Penhissä kuninkaallisen palatsin Silver Pagodan muraalit maalannut taiteilija. Rakennus toimii tällä hetkellä turistinähtävyytenä. Aktiivisessa yhteistön käytössä se ei enää ole. Rakennuksessa on suhteellisen vähän vaurioita, mutta sen ylläpito puuttuu. Suurinta harmia tällä hetkellä aiheuttavat raken-

nukseen pesimään päässeet lepakot ja termitit.

Toinen mittauskohde, lähes vastapäätä edellistä oli Dhamma Sabha Hall, joka toimi ennen buddhalaisten kirjoitusten säilytys-tilana. Molemmat rakennukset tunnetaan nimellä Wat Budhi Rukkharam. Hallimain- en rakennus on nostettu khmeerien perinteisen rakennustavan mukaan puisille pilareille, irti maasta. Seinät ovat rapattuja ja runkona on bambupuinen ristikko. Kattorakenteet ovat pilarien kannattamaa ristikkorakennetta. Näitä perinteisin menetelmin tehtyjä rakennuksia ei ole säilynyt paljoa ja siksi Dhamma Sabha Hall on harvinainen todiste khmeerityylin puu- ja rappausrakentamisesta.

Rakennus on pahoin vaurioitunut. Sen seinien rappaukset ovat osittain pudonneet, itäpäädyssä olevan sisäänkäynnin oviaukko on sortunut muodostaen suuren aukon rakennuksen päettyyn ja ikkunoiden puukarmit ovat osittain hävinneet. Rakennuksen länsipäädyssä on purettu osa pois uudemman illallISRakennuksen, Sala Chanin tieltä. Toisin sanoen, rakennuksen kunnostuksen ja restauroinnin tarve on ilmeinen!

Leirin päätavoite oli kerätä rahoitusta rakennusten kunnostamiseen ja saada Wat Budhi Rukkharam Unescon maailmanperintökohdeluetteloon. Paikallisille tärkeimmältä vaikutti muraalien säilyminen ja niiden dokumentointi. Mittaamisessa olennaista ei ole seinäkuviointit tai tapetit, vaan rakenteet ja mitat. Muraaleista on valokuvadokumentointia ja niiden mittaaminen on ajan tuhlausta. Monellemittaajalle se tuntui silti olevan tärkeä dokumentoinnin

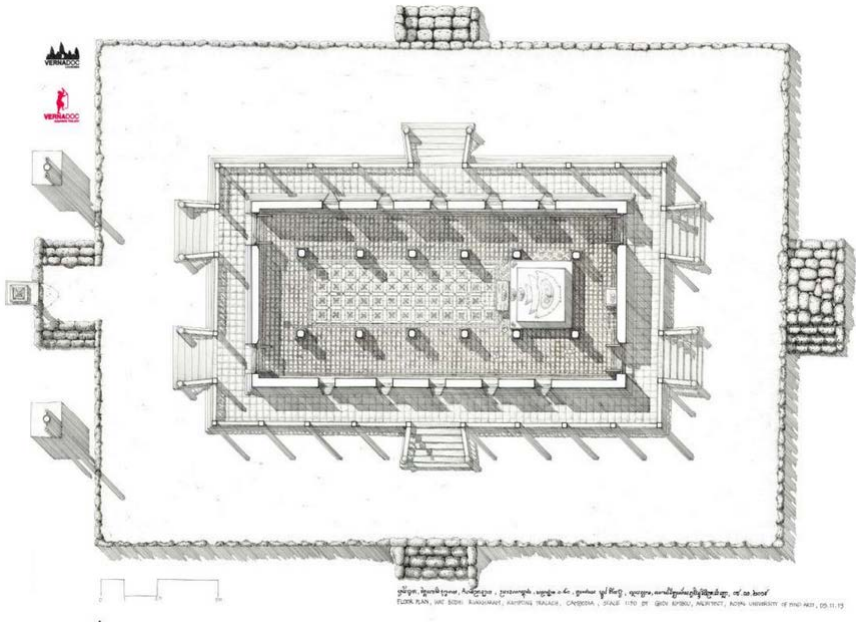

Wat Budhi Rukkham, ote aluepiirustuksesta, tekijä Sarunya Lor- maneenopparat, Kamboza. Alkuperäinen mittakaavassa 1:500.

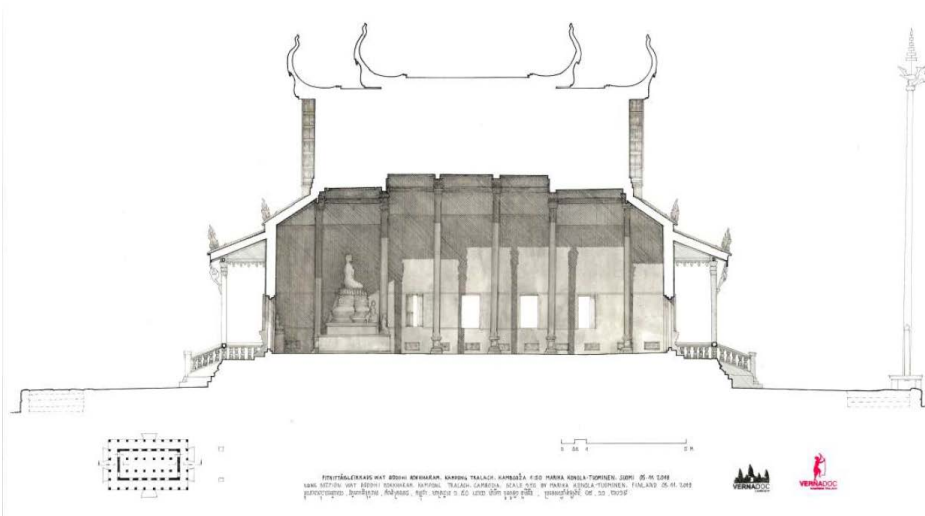
kohte ja vaikka aasialaiset ovatkin yleensä erittäin taitavia pikkutarkassa työskentele-lyssä, tuhraantui tähän vaikeasti mitattavaan ”kopiointiin” suunnattomasti aikaa. Leirin aikana valmistui kaikilta yhteensä 21 mit-
 tauspiirustusta.

Kohteet olivat monen turistin nähtävyy-
 s-
 kierroksen varrella. Lehmien vetämät kärryt kuljettivat länsimaalaisia turisteja tutkimaan maalauksia ja rakennustyyliä. Oppai-
 den taso vaihteli suuresti. VERNADOC:in järjestäjät halusivatkin kehittää matkailua rakennusten säilyttämisen ehdoilla ja nostaa kierrosten laatutasoa kulttuuri- ja arkkite-
 htihistoriallisen informaation osalta. Tu-
 ristimäärä ei mittausleirimme aikana ollut suuri, mutta Kampozan matkailu on yhä suosituempaa.

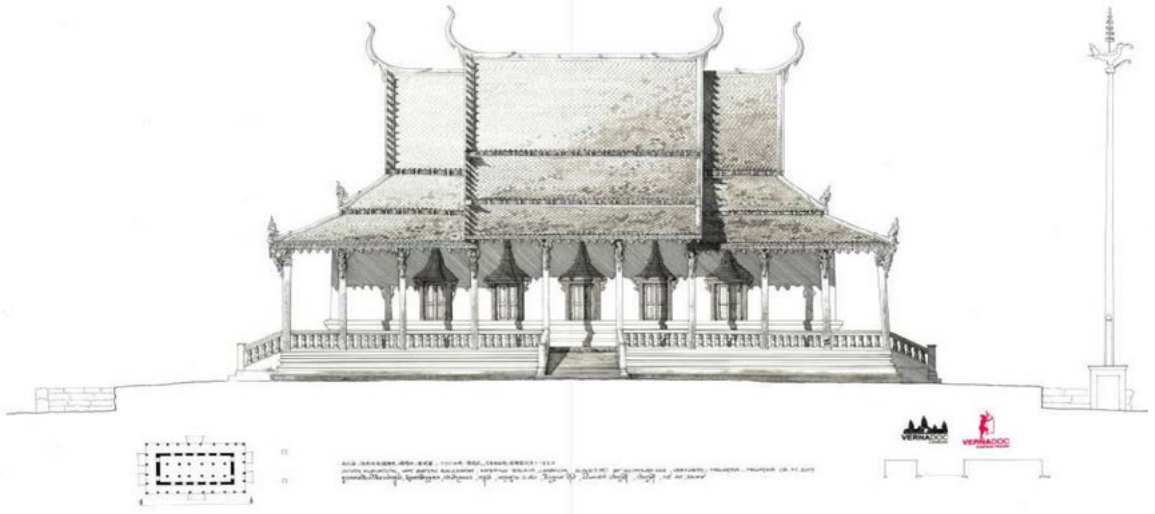
Munkkiyhteisöä kiinnosti mittautyön menetelmä ja tuloksiin oltiin tyytyväisiä. Phnom Penhissä mittauspiirustukset aseteti-
 tiin näytteille Royal University of Fine Arts:in sisäpihalle. Tila toimi väliaikaisena näyttelytilana muutaman päivän. Tämän jälkeen näyttely siirrettiin sisätiloihin lähei-
 seen lasten ja nuorten avustus- ja koulu-
 tuskeskukseen Factory:n, Phnom Penh:iin. VERNADOC-työ on saatu Kampozassa alkuun ja opiskelijat sekä kampozalaiset ark-
 kitehdit suunnittelevat jo uusia mittauskoh-
 teita.

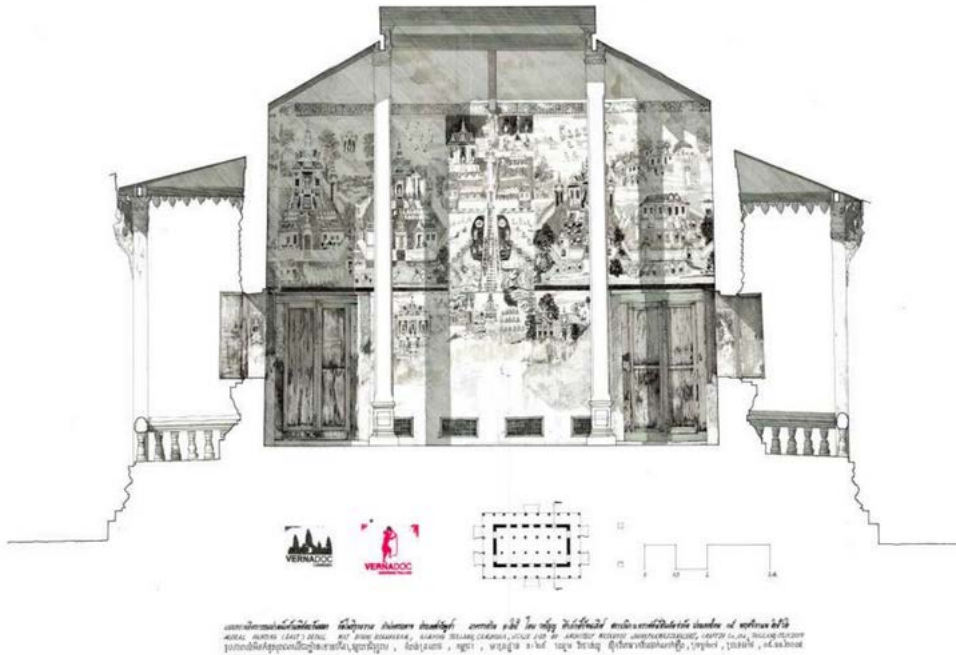
Wat Budhi Rukkharam, pohjapiirustus, tekijä Ghov Kimbou, Kampoza.
Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

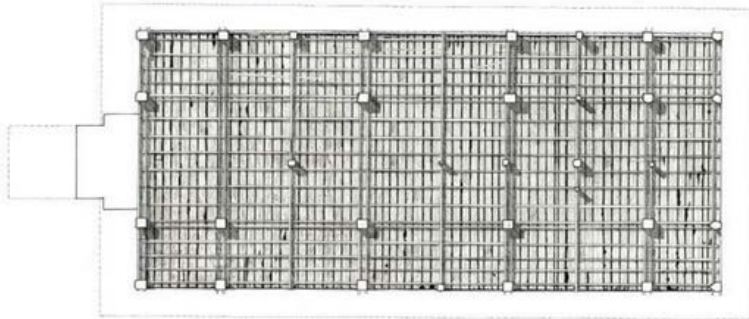
Wat Budhi Rukkharam, pituusleikkaus, tekijä Marika Konola-Tuominen,
Suomi. Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

Wat Budhi Rukkham, julkisivu etelään, tekijä Nicholas Ng, Malesia.
Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

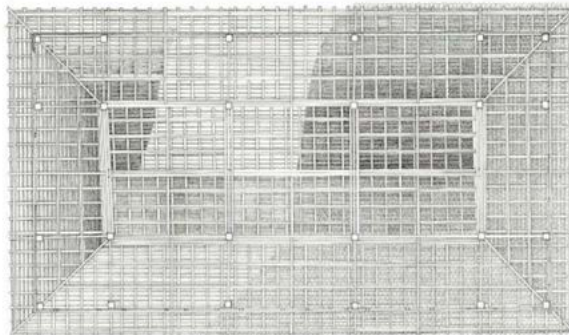

Wat Budhi Rukkham, sisätilat, detajli, itäpäädyn muraalimaalaukset, tekijä Watanayoo Shivapakwajjalert, Thaimaa. Alkuperäinen mittakaavassa 1:25.

ပြည်ထောင်စုအတွက် အောက်ဖွဲ့စည်းရေးဆွဲချက်ကို ရည်ရွယ်ချက် အရပ် အတွက် မှီ သုံးထား မိမိတို့မှ အခြားသူ အား အသုံးပြုရန် မရပါ။
 UNDERWEATH PLAN - WAT BODHI RUKKHARAM, DHAMMA SABHA HALL, KAMPOZA, CAPRODIA, SCALE 1:50, BY HIRANGKONGKEA SOVISAL, NERTON UNIVERSITY, 05 NOVEMBER 2017

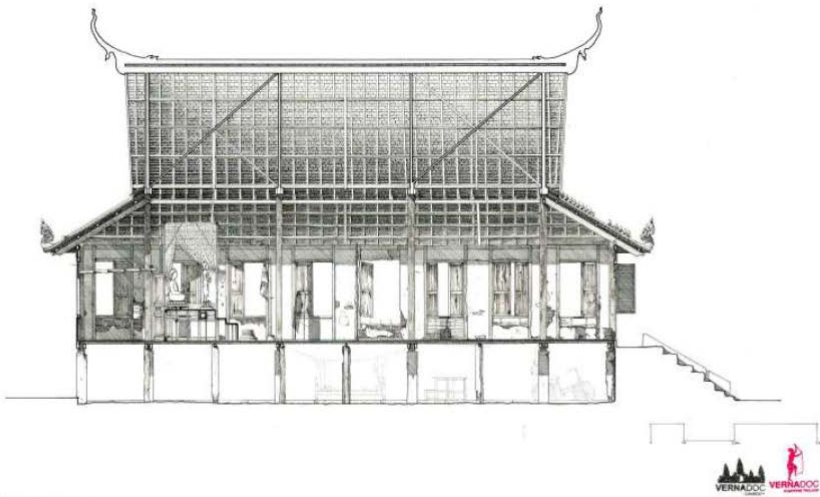
Wat Budhi Rukkharam, Dhamma Sabha Hall, lattia alta nähtynä, tekijä Hornkongkea Sovisal, Kampoza. Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

ပြည်ထောင်စုအတွက် အောက်ဖွဲ့စည်းရေးဆွဲချက်ကို ရည်ရွယ်ချက် အရပ် အတွက် မှီ သုံးထား မိမိတို့မှ အခြားသူ အား အသုံးပြုရန် မရပါ။
 REINFORCED CEILING PLAN OF BUDHIST SCHOOL, WAT BODHI RUKKHARAM, KAMPOZA, THAILAND, CAPRODIA, SCALE 1:50, BY HIRANGKONGKEA SOVISAL, NERTON UNIVERSITY OF FUDS WAT, KAMPOZA, JAN 2018

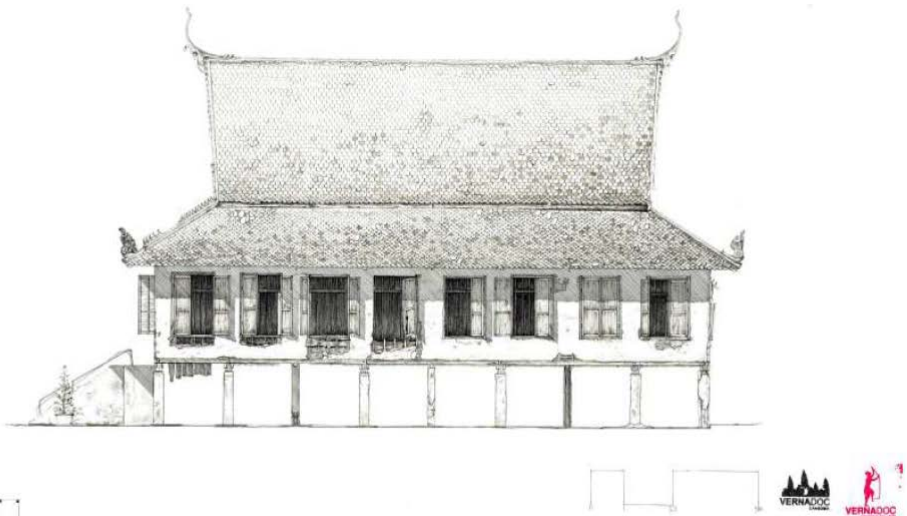

Wat Budhi Rukkharam, Dhamma Sabha Hall, kattopiirustus, tekijä Rith Sreyroth, Kampoza. Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

វត្តបុទី រុក្ខកាម, ភ្នំពេញ, កម្ពុជា
 LINE SECTION, WAT BUDHI RUKKHAKAM, KAMPONG TRALANG, CAMBODIA, SCALE 1:50, BY SO VITOU, HOK KANG ARCHITECTS PARTNER, PHNOM PENH, 02-11-2014

Wat Budhi Rukkharam, Dhamma Sabha Hall, pituusleikkaus, tekijä Vitou Hok Kang, Kampoza. Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

វត្តបុទី រុក្ខកាម, ភ្នំពេញ, កម្ពុជា
 NORTH ELEVATION, WAT BUDHI RUKKHAKAM, KAMPONG TRALANG, KOMPHEUNG CAMBODIA, SCALE 1:50 BY CHENG DEVID, SCHOONIVERSITY OF FINE ARTS . 05 NOVEMBER 2014

Wat Budhi Rukkharam, Dhamma Sabha Hall, julkisivu pohjoiseen, tekijä Chheng Devid, Kampoza. Alkuperäinen mittakaavassa 1:50.

Dhamma Sabha Hall kaakkoon.

Päämunkki seurueineen avajaisissa.
Sun Gentile esittelee töitä Phnom
Penhin Royal University of Artsin
sisäpihalla

Thaimaalainen arkkitehti Shivapak-
wajjanalert piirtää Wat Budhi Ruk-
khamaramin itäpäädyn muraalia.

ICOMOSin SUOMEN OSASTO ry.
ICOMOS Finska nationalkommittén r.f.
The ICOMOS Finnish National Committee

Arvoisa ICOMOSin jäsen,

Yhdistyksen vuosikokous pidetään torstaina 19.3.2020 klo 16.30 Arkkitehtuurimuseossa Helsingissä osoitteessa Kasarmikatu 24. Kokouksessa on kahvitarjoilu.

Ennen vuosikokousta klo 16.00 alkaen on mahdollisuus osallistua opastettuun kierrokseen museon näyttelyssä Alvar Aallon jalostettu maisema.

Ilmoittaudu sihteerille (sihteeri@icomos.fi) 15.3.2020 mennessä tutustumiskäyntiin ja/tai vuosikokoukseen. Ilmoittautuminen tarvitaan tarjoilujen kannalta.

Vuosikokouksessa käsiteltävät asiat ovat:

1. Kokouksen avaus.
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta. Sääntöjen § 7.
3. Kokouksen laillisuus. Sääntöjen § 6.
4. Kokouksen sihteerin, pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta.
5. Työjärjestyksen hyväksyminen.
6. Hallituksen kertomus vuoden 2019 toiminnasta, tilit ja toiminnantarkastajan lausunto.
7. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja päätös vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.
8. Jäseniltä perittävien jäsenmaksujen suuruudet vuonna 2021. Vuoden 2019 vuosikokous päätti jäsenmaksuista vuonna 2020: henkilöjäsenen maksu 55 €, yhteisöjäsenen maksu 250 €, kannattajajäsenen maksu 110 €, opiskelijajäsenen maksu 27,50 €. Vuosikokous käsittelee vuoden 2021 jäsenmaksut. Sääntöjen § 4.
9. Toimintasuunnitelma ja siihen liittyvä talousarvio vuodelle 2020.
10. Puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten (8) valinta vuodelle 2020.
11. Toiminnantarkastajan ja varatoiminnantarkastajan valinta vuodelle 2020.
12. Muut jäsenten vuosikokoukselle esittämät asiat. Sääntöjen § 6.
13. Kokouksen päättäminen

Hallituksen valmistelemat vuosikokouksen asiakirjat tulevat nähtäville osaston kotisivuille osoitteessa www.icomos.fi.

24.2.2020

Sydämellisesti tervetuloa!

ICOMOSin Suomen osasto ry:n hallitus

ICOMOS 20th General Assembly and Scientific Symposium

International Convention Centre Sydney, Australia

1-10 October 2020

#ICOMOSGA2020

<https://icomosga2020.org/>

**ICOMOS
GA2020**

KEY DATES:
Abstract submissions open: **WEDNESDAY, 2 OCTOBER 2019**
Early bird registration opens: **WEDNESDAY, 2 OCTOBER 2019**
Early bird registrations close: **WEDNESDAY, 3 JUNE 2020**

Australia ICOMOS invites you to join us in Sydney, Australia for the 20th Triennial General Assembly and Scientific Symposium of the International Council on Monuments and Sites (ICOMOS GA2020) from 1 – 10 October 2020.

Plenary sessions and the Scientific Symposium will be held from 5 – 9 October at the state of the art International Convention Centre, Sydney (ICC). The theme of the Scientific Symposium is *Shared Heritage, Shared Culture, Shared Responsibility*.

Sydney is the complete package – a destination that offers unrivalled natural and cultural beauty alongside renowned heritage sites, world-class facilities and venues.

Delegates will be provided with ample opportunity to experience many of Sydney's unique heritage venues, with many aspects of the program scheduled to be held at venues of special interest including the Sydney Opera House, Hyde Park Barracks, Luna Park Sydney, Cockatoo Island and the Greater Blue Mountains.

The image of the Sydney Opera House is used under licence from the Sydney Opera House Trust.

GA2020 Hosts:

AUSTRALIA ICOMOS
(International Council on Monuments and Sites)

ICOMOS
international council on monuments and sites

General Assembly Managers: Arinex Pty Ltd
Ph: +61 2 9265 0700 • L10, 51 Druitt St, Sydney, NSW 2000

enquiries@icomosga2020.org [#icomosga2020](https://www.instagram.com/icomosga2020) www.icomosga2020.org

ICOMOSin SUOMEN OSASTO r.y.
ICOMOS Finska nationalkommittén r.f.
The ICOMOS Finnish National Committee
INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

ICOMOSin Suomen osasto r.y
Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki